

SPRÁVA O ČINNOSTI A HOSPODÁRENÍ SLOVENSKÉHO TECHNICKÉHO MÚZEA ZA ROK 2017

Organizácia:	Slovenské technické múzeum
Rezort:	Ministerstvo kultúry SR
Typ hospodárenia:	príspevková organizácia
Miesto konania verejného odpočtu:	Slovenské technické múzeum Hlavná 88, prednášková sála Košice
Čas konania verejného odpočtu:	12. 4. 2018, 14.00 hod.

Správa o činnosti a hospodárení je na internetovej stránke MK SR:
<http://www.culture.gov.sk/organizacie-ministerstva/verejne-odpocety/verejne-odpocety-2017-329.html>

Správa o činnosti a hospodárení je na internetovej stránke organizácie:
www.stm-ke.sk

Obsah

1. IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE	3
2. ZHODNOTENIE ČINNOSTI ORGANIZÁCIE	4
3. CIELE ORGANIZÁCIE A PREHĽAD ICH PLNENIA	7
3.1 Činnosti organizácie – plnenie cieľov a merateľných ukazovateľov	7
4. ROZPOČET ORGANIZÁCIE	30
4.1 Plnenie ukazovateľov rozpočtu	30
4.2 Rozbor nákladov a výnosov	31
4.3 Hodnotenie dosiahnutých vlastných výnosov	33
4.4 Hodnotenie hospodárskeho výsledku	33
4.5 Prioritné projekty a ich plnenie	34
4.6 Rozbor výdavkov podľa prkov	34
5. PROSTRIEDKY EURÓPSKEJ ÚNIE A NA SPOLUFINANCOVANIE	36
6. PODNIKATEĽSKÁ ČINNOSŤ	36
7. ZHODNOTENIE MAJETKOVEJ POZÍCIE ORGANIZÁCIE	36
8. ZHODNOTENIE ZAMESTNANOSTI	37
9. HLAVNÉ SKUPINY UŽÍVATEĽOV VÝSTUPOV ORGANIZÁCIE	40
10. ZHODNOTENIE VÝSLEDKOV KONTROL VYKONANÝCH KONTROLNÝMI ORGÁNMI	40
11. ZÁVER	41

1. IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE

Názov organizácie:	SLOVENSKÉ TECHNICKÉ MÚZEUM
Sídlo organizácie:	Hlavná 88, 040 01 Košice
Pobočky a vysunuté pracoviská:	STM-Múzeum dopravy, Šancová 1/A, 811 05 Bratislava STM-Múzeum letectva, Letisko, 041 75 Košice Múzeum J. M. Petzvala, Petzvalova 30, 059 01 Spišská Belá Múzeum kinematografie rodiny Schusterovej, Štóska 14, 044 25 Nižný Medzev Kaštieľ v Budimíre, 044 43 Budimír STM-Múzeum Solivar, Nám. osloboditeľov 4, 080 05 Prešov Hámor v Medzeve, Štóska 68, 044 25 Medzev MEBAC – Expozícia História baníctva na Spiši, Nábr. Hornádu 14, 052 01 Spišská Nová Ves
Zriaďovateľ:	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
Zriaďovacia listina:	MK-1426/2010-10/5882 v znení Rozhodnutia č. MK-2767/2015-110/13883
IČO:	31297111
Dátum zriadenia:	20. jún 1947
Forma hospodárenia:	príspevková organizácia
Štatutárny zástupca:	Ing. Eugen Labanič
Členovia vedenia:	Ing. Eugen Labanič generálny riaditeľ STM Mgr. Zuzana Šullová námetníčka GR pre odbornú činnosť Mgr. Ján Melich námetník GR pre marketing a prezentáciu Ing. Mikuláš Komorovský námetník GR pre ekonomicko-prevádzkovú činnosť Ing. Ernest Huska riaditeľ STM-Múzea dopravy Ing. Miroslav Hájek riaditeľ STM-Múzea letectva PhDr. Marek Duchoň riaditeľ NKP Solivar JUDr. Ivana Kirešová tajomníčka
Telefón:	055/ 62 236 65, 055/62 240 35 – 36
Fax:	055/62 259 65
E-mail:	stmke@stm-ke.sk
Web stránka:	www.stm-ke.sk

Hlavné činnosti STM

- Budovanie zbierkového fondu, odbornej knižnice a archívu
- Odborná správa, evidencia, dokumentácia a ochrana zbierok dejín vedy a techniky
- Prezentácia zbierkového fondu, expozičná a výstavná činnosť
- Vedeckovýskumná činnosť
- Edičná činnosť
- Odborná činnosť v oblasti múzejnej dokumentácie a prezentácie dejín vedy a techniky
- Výchovno-vzdelávacia a propagačná činnosť

2. ZHODNOTENIE ČINNOSTI ORGANIZÁCIE

Poslanie Slovenského technického múzea

Slovenské technické múzeum (STM) je špecializovaným múzeom s celoslovenskou pôsobnosťou pre oblasť dejín techniky a exaktných vied. Dokumentuje vývoj vedy a techniky vo svete v porovnaní s vývojom vedy a techniky na Slovensku. Plní funkciu odborno-metodického a koordinačného pracoviska pre múzeá so špecializáciou na dokumentáciu súvisiacu s rozvojom vedy a techniky v Slovenskej republike. Základným poslaním múzea je na základe prieskumu a vedeckého výskumu vykonávať základné odborné múzejné činnosti, a to získavať, vedeckými metódami zhodnocovať, skúmať, ochraňovať, využívať a prezentovať zbierkové predmety, zbierky a dokumentačné materiály viažuce sa ku komplexnej dokumentácii dejín a vývoja vedy a techniky, výroby, priemyslu a dopravy v Slovenskej republike a k podielu Slovenska a jeho osobností na rozvoji svetovej vedy a techniky ako súčasť národného kultúrneho dedičstva. Zbierkové predmety, odbornú dokumentáciu k nim a poznatky získané ich odborným spracovaním, prezentuje prostredníctvom stálych expozícií, výstav, edičnej, publikačnej, vzdelávacej a prednáškovej činnosti doma i v zahraničí a ďalšími kultúrno-výchovnými aktivitami určenými pre najširšiu verejnosť, vrátane detí a mládeže. V rámci svojej špecializácie sa zameriava na starostlivosť o vybrané nehnuteľné technické pamiatky na území SR. Poskytuje informačné, odborno-poradenské a ďalšie odborné služby.

Zabezpečovanie výkonu základných odborných činností

V roku 2017 bolo v súlade s akvizičnými zámermi jednotlivých zbierok **do zbierkového fondu STM nadobudnutých** 191 evidenčných jednotiek (ev. j.), čo predstavuje 274 ks zbierkových predmetov. Ministerstvo kultúry SR podporilo prioritný projekt Akvizície zbierkových predmetov a knižničných fondov STM v roku 2017 účelovými dotáciami v celkovej sume 60 000 Eur, z ktorej bolo v hodnotenom období vyčerpaných 10 000 Eur na nadobudnutie 106 ev. j. (162 ks) zbierkových predmetov kúpou. Vlastným výskumom bolo nadobudnutých 44 ev. j. (44 ks) a darom STM získalo 41 ev. j. (68 ks) zbierkových predmetov. Komisia na tvorbu zbierok STM v roku 2017 zasadala 2-krát, pričom posúdila celkovo 203 návrhov na nadobudnutie predmetov do zbierkového fondu a 466 návrhov na vyradenie zbierkových predmetov z odbornej evidencie múzea, z toho 211 návrhov opakovane z dôvodu zamietnutia žiadosti o súhlas zriaďovateľa s vyradením.

V rámci odbornej správy zbierkového fondu bola v hodnotenom období osobitná pozornosť venovaná prehodnoteniu **odbornej evidencie zbierkových predmetov**, ktoré boli digitalizované v rámci NP Digitálne múzeum a v súvislosti s ich prezentáciou na portáli Slovakiana boli podľa pokynov Národného osvetového centra korigované údaje o ich autorskoprávnej ochrane. Počas roka 2017 bolo spracovaných 302 nových prvostupňovaných záznamov a 637 nových katalogizačných záznamov. Systematicky boli dopĺňané katalogizačné záznamy zbierkových predmetov s nedostačujúcou evidenciou, pričom rekatalogizovaných bolo celkovo 7 234 záznamov. Do databázy ESEZ 4G pribudlo 995 obrazových záznamov zbierkových predmetov. Celkovo má STM v databáze ESEZ spracovaných 22 596 ks zbierkových predmetov, čo predstavuje 64 % celkového objemu fondu. S fotodokumentáciou je spracovaných 10 451 katalogizačných záznamov, pričom celkový počet priložených obrázkov je 12 166.

V roku 2017 pokračovala **komplexná odborná revízia** zbierkového fondu STM (4. rok päťročného cyklu). Podľa Plánu komplexnej odbornej revízie zbierkového fondu STM na obdobie 2014 – 2018 boli realizované 3 riadne čiastkové odborné revízie zbierok. Oproti plánu 1 revízia nebola realizovaná z dôvodu dlhodobej PN kurátorky. Celkovo bolo predmetom odborných revízií 5 298 ev. j. zbierkových predmetov.

V rámci veľmi problematického odborného uloženia zbierkových predmetov STM (depozitáre na nedostačujúcej úrovni po všetkých stránkach; podrobná analýza stavu odborného uloženia zbierkových predmetov v správe STM bola realizovaná v roku 2013 a na jej základe spracovaný *Návrh optimalizácie odborného trvalého uloženia zbierok v správe STM* je opakovane predkladaný zriaďovateľovi) múzeum riešilo problém plesňou napadnutých zbierkových predmetov (materiál papier, koža) v depozitároch Košice, Hlavná ul. a Mäsiarska ul. Ako dočasné riešenie tohto problému boli vyčlenené a v závislosti od finančných možností múzea zariadené 2 nové priestory o rozlohe 20 m² (78 m³) v bývalej administratívnej budove STM. Pre potreby trvalého uloženia zbierkových predmetov malých rozmerov bol vyčlenený tiež priestor v STM-Múzeu dopravy v Bratislave a STM-Múzeu Solivar v Prešove, ktoré boli taktiež v rámci možností STM zariadené základným mobiliárom a meračmi teploty a vlhkosti.

Odborné ošetrovanie zbierkových predmetov v rozsahu konzervovania aj reštaurovania bolo realizované prevažne vlastnými prostriedkami. V hodnotenom období bolo zamestnancami na pracoviskách Hlavná ul., Košice a STM-Múzeum letectva v Košiciach v konzervátorských a reštaurátorských dielňach ošetrovaných celkom 104 zbierkových predmetov, z toho 29 reštaurovaním. Z náročných a viacetapových prác v rámci odborného ošetrovania zbierkových predmetov sa múzeum systematicky venovalo reštaurovaniu lietadla Il-18, ktoré získalo ako dlhodobú výpožičku (99 rokov) v roku 2014, pričom v roku 2017 výrazne pokročili práce na reštaurovaní interiéru lietadla. Náročným projektom je **komplexná obnova lode Šturec**, ktorú STM získalo do svojej správy v roku 2013. Výsledkom komplexnej obnovy národnej kultúrnej pamiatky dvojmotorového remorkéru Šturec (ex tanková loď L. Štúr) z roku 1937, ktorá zahŕňa aj rekonštrukciu zariadení a mechanizmov a interiérové úpravy, by mala byť stála expozícia histórie lodnej prepravy na slovenskom (československom) úseku Dunaja a špecializované lodné múzeum. V roku 2017 opäť nebola podporená žiadosť múzea o osobitnú finančnú dotáciu tohto projektu v rámci priorít, preto práce pokračovali vo veľmi obmedzenom rozsahu a s výraznou pomocou združenia Slovenský plavebný kongres.

V rámci **odbornej metodickej činnosti** múzeum realizovalo v termíne 20. – 22. septembra 2017 konferenciu "Múzeá vedy a techniky" ako odborný program k 70. výročiu vzniku STM. V troch tematických blokoch venovaných inštitucionálnej ochrane technického kultúrneho dedičstva na Slovensku a v Čechách, unikátom v zbierkach múzeí na Slovensku a starostlivosti o pamiatkové objekty v správe múzeí prezentovalo svoje príspevky 23 múzejníkov zo Slovenska a Českej republiky. Z konferencie bol vydaný zborník príspevkov. V rámci odbornej konzultačnej činnosti bola poskytovaná pomoc podľa vyžiadania, pričom v prevažnej väčšine išlo o konzultácie k otázkam odborného ošetrovania múzejných zbierkových predmetov z kategórie zbierok dejín vedy a techniky, k problematike prezentácie histórie vedy a techniky. Poskytnuté bolo poradenstvo pre záujemcov o novú registráciu múzea a múzejného zariadenia a aktívna pomoc pri tvorbe scenára k stálej expozícii "košický magnezit" pre Mesto Košice-MČ Ťahanovce.

V múzejnej **prezentačnej činnosti** v súlade s podmienkami kontraktu na rok 2017 STM prevádzkovalo 30 expozícií, z toho 1 interaktívnu špecializovanú expozíciu vo Vedecko-technickom centre pre deti a mládež a špecializované zariadenie Planetária. Expozície, s výnimkou expozícií v STM-Múzeu letectva v Košiciach, sú verejnosti sprístupnené celoročne. V prípade 1 expozície bola realizovaná čiastočná reštálácia, konkrétne v STM-Múzeu letectva bola do expozície Počiatky letectva do roku 1945 doplnená dioráma s lietadlom Messerschmitt Bf-109. Úpravy menšieho rozsahu boli realizované aj v expozícii Písacích strojov v sídle múzea, v expozíciách Galéria lietadiel v STM-Múzeu letectva a Železničná technika v STM-Múzeu dopravy boli renovované veľkorozmerné popisné a obrazové časti expozícií. V rámci **výstavnej činnosti** STM v hodnotenom období sprístupnilo 51 výstav, z toho 5 vlastných, 2 reprízy vlastnej výstavy, 3 výstavy v spolupráci, 36 prevzatých a 5 inštalácií štyroch výstav dovezených zo zahraničia. 1 výstavu STM vyviezlo do zahraničia a 2 výstavami (v troch inštaláciách) sa prezentovalo v múzeách na Slovensku. Návštevnosť expozícií a výstav realizovaných v múzeách a pobočkách STM v roku 2017 predstavovala 88 % z celkovej návštevnosti STM.

V rámci príprav výstavných projektov k 100. výročiu vzniku Československa v roku 2018 nebol návrh slovenskej časti spoločnej výstavy STM s Národným technickým múzeom Praha "Made in Czechoslovakia 1918 – 1992 alebo priemysel, ktorý dobyl svet" ďalej rozvíjaný, nakoľko táto výstava nebola zaradená do

Kalendária aktivít k výročiam v roku 2018. V tejto súvislosti však STM rozvíjalo aktivity so zámerom prezentácie v rámci strojárskoho veľtrhu na brnianskom výstavisku v tzv. retro pavilóne, o ktorého zriadení vedenie výstaviska uvažovalo. Múzeum sa venovalo taktiež dopracovaniu projektu v rámci cezhraničnej spolupráce s Poľskom zameraného na prezentáciu pamiatok sklárstva (Poľsko) a solivarníctva (Slovensko). Projekt však nebol úspešným v programe Interreg V-A Poľsko-Slovensko 2014 – 2020.

V rámci prezentačnej činnosti sa múzeum venovalo aj príprave **sprievodných podujatí** rôzneho charakteru. V roku 2017 bolo realizovaných 543 aktivít výchovno-vzdelávacieho a kultúrno-spoločenského charakteru s návštevnosťou 19 168 osôb. Dominantný podiel na týchto aktivitách majú programy v planetáriu STM, špecializované programy vo Vedecko-technickom centre pre deti a mládež a aktivity pripravené v rámci podujatí ako Noc múzeí a Týždeň vedy a techniky.

Čo sa týka **návštevnosti**, ako jedného z merateľných ukazovateľov prezentačnej činnosti múzea, v roku 2017 navštívilo STM 123 931 osôb, z toho 104 763 expozície a výstavy a 19 168 sprievodné podujatia. Celkový počet neplatiacich návštevníkov bol 56 669. Návštevníci do 18 rokov sú dôležitou skupinou, ktorú múzeum oslovuje a predstavujú 39%-ný podiel v návštevnosti. STM poskytovalo vstup do expozícií a na výstavy /podľa návštevníckeho režimu/ pravidelne každú prvú nedeľu v mesiaci zadarmo. V rámci tejto iniciatívy navštívilo STM spolu 19 812 osôb.

Vedeckovýskumná činnosť

V rámci **vedeckovýskumnej činnosti** bolo v hodnotenom období riešených 9 úloh zameraných na hutníctvo a baníctvo (objekty banskej ťažby a železiarskej výroby); strojárstvo (strojárské meradlá); fyzika (fyzikálne pomôcky – medziinštitucionálna úloha); doprava železničná (staničné dopravné prostriedky); doprava lodná (remorkér Šturec); elektrotechnika (počítače v bývalom Československu); priemyselný dizajn (bakelit); letectvo (letecká akrobacia). V mesiaci december 2017 bola ukončená úloha zameraná na letectvo, ktorej výstupom je združenie materiálu archívnej povahy k problematike letecká akrobacia v Československu a na Slovensku. Základný výskum vo všetkých odboroch dokumentovaných STM je realizovaný priebežne, a to najmä v súvislosti so selekciou potenciálnych muzeálií a následne akvizičnou činnosťou, pri odbornom zhodnocovaní zbierkových predmetov, ako aj pri odbornom ošetrovaní zbierkových predmetov.

Sprístupňovanie kultúry a podpora návštevnosti prostredníctvom kultúrnych poukazov

V rámci projektu Ministerstva kultúry SR, zameraného na sprístupňovanie kultúry a podporu návštevnosti prostredníctvom kultúrnych poukazov, bolo v hodnotenom období na návštevu STM uplatnených 15 536 kultúrnych poukazov.

Sumárny prehľad údajov o činnosti múzea v roku 2017

Kategória údajov	Vykazovaný rok 2017	
Zbierkové predmety v I. stupni evidencie – počet príř. čísiel	18 107	
Zbierkové predmety v I. stupni evidencie – počet kusov	35 424	
Prírastok zbierkových predmetov v I. stupni evidencie – počet príř. č.	191	
Prírastok zbierkových predmetov v I. stupni evidencie – počet kusov	274	
Úbytok zbierkových predmetov - vyradovanie – počet ev. j.	81	
Úbytok zbierkových predmetov - vyradovanie – počet ks	129	
Celkový počet elektronicky skatalogizovaných zbierkových predmetov – ev. č.	17 729	
Celkový počet elektronicky skatalogizovaných zbierkových predmetov – ks	23 352	
Počet rekatalogizovaných záznamov o zbierkových predmetoch elektronicky	7 234	
Celkový počet odborne ošetrovaných zbierkových predmetov	104	
z toho	dodávateľsky komplexne	0
Celkový počet expozícií	30	
z toho	nové expozície:	0
Celkový počet výstav v priestoroch múzea	51	
z toho	vlastné	5
	v spolupráci	3
	prevzaté	36
	dovezené zo zahraničia	5
	reprízy vlastných výstav	2
Výstavy v iných inštitúciách	5	
z toho	vyvezené v zahraničí	1

Kategória údajov		Vykazovaný rok 2017
Celkový počet výchovno-vzdelávacích a kultúrno-spoločenských (sprievodných) podujatí:		543
Celkový počet návštevníkov		123 931
z toho	expozície a výstavy	104 763
	kultúrno-vzdelávacie podujatia	19 168
Bežný transfer rok 2017 v Eur		988 348
Vlastné výnosy a tržby /vstupné a prenájom/ v Eur		238 960

Podrobné hodnotenie naplnenia kontraktom stanovených cieľov a ich ukazovateľov je obsahovou súčasťou bodu 3. Ciele organizácie a prehľad ich plnenia.

3. CIELE ORGANIZÁCIE A PREHĽAD ICH PLNENIA

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky a STM uzatvorili dňa 14.12.2016 kontrakt pod číslom MK-3749/2016-341/14387. Kontrakt bol uzatvorený na poskytovanie verejných služieb a realizáciu nasledovných činností:

- výkon základných odborných činností podľa zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov,
- vedecko-výskumná činnosť,
- sprístupňovanie kultúry a podpora návštevnosti prostredníctvom kultúrnych poukazov.

V roku 2017 STM realizovalo všetky činnosti vyplývajúce z poslania múzejnej inštitúcie. Výkon všetkých aktivít ovplyvňoval nedostatok finančných prostriedkov.

Stanovený kontrakt v objeme 988 348 € bol **čerpaný vo výške 1 184 870 €** po vykonaní rozpočtových opatrení v priebehu roka, čo je plnenie vo výške 119,88 %.

Projekt – výkon základných odborných múzejných činností, príloha č. 3a vo výške 986 348 €, bol **čerpaný vo výške 1 137 870 €, čo je plnenie na 115,36 %**.

Projekt – vedecko-výskumná činnosť, príloha č. 3b vo výške 2 000 €, bol **čerpaný vo výške 2 000 €, čo je plnenie na 100,00 %**.

Výdavky hrazené z tržieb a výnosov stanovené kontraktom v objeme 170 000 € boli dosiahnuté **vo výške 255 048,73 €, čo je plnenie na 150,03 %**.

V zmysle článku IV. kontraktu, body 2 a 5 – sprístupňovanie kultúry a podpora návštevnosti prostredníctvom kultúrnych poukazov boli vyzbierané kultúrne poukazy **v hodnote 15 536 €**.

Členenie	Výdavky celkom	Z prostriedkov ŠR		Z tržieb a výnosov	
		kontrakt	skutočnosť	kontrakt	skutočnosť
Spolu 600 – bežné výdavky	1 394 919	988 348	1 139 870	170 000	255 049
z toho: -výkon základných odborných múzejných činností príloha č. 3a k prílohe č. 2	624 329	986 348	1 137 870	167 200	254 058
- vedecko-výskumná činnosť- príloha č. 3b k prílohe č. 2	2 991	2 000	2 000	2 800	991

3.1 Činnosti organizácie – plnenie cieľov a merateľných ukazovateľov

V zmysle čl. III. kontraktu, odst. 4 Ministerstvo kultúry SR vydalo rozpočtové opatrenia v roku 2017:

- podľa odseku 2 na bežné výdavky v kategórii mzdy, platy zvýšenie 22 867 €
- podľa odseku 2 na bežné výdavky v kategórii odmeny 3 799 €

- podľa odseku 2 na bežné výdavky v kategórii odvody poisťné	9 320 €
- podľa odseku 2 na bežné výdavky – prioritný projekt – 70.rokov STM	45 000 €
- podľa odseku 2 na bežné výdavky v kategórii mzdy, platy zvýšenie	60 000 €
- podľa odseku 2 na bežné výdavky v kategórii odvody poisťné	20 000 €
- podľa odseku 2 na bežné výdavky v kategórii tovary a služby	20 000 €
Spolu :	180 986 €
- podľa odseku 2 na kapitálové výdavky	10 000 €
- podľa odseku 2 na kapitálové výdavky	50 000 €
Spolu:	60 000 €
Celkom :	240 986 €

V kontrakte na rok 2017 uzatvorenom medzi Ministerstvom kultúry SR a STM na poskytovanie verejných služieb a realizáciu činností boli definované nasledovné merateľné ukazovatele, ktoré uvádzame s reálnym plnením:

a) výkon základných odborných činností

1. Nadobúdanie zbierkových predmetov

Kontraktom stanovený ukazovateľ: 40 ks zbierkových predmetov
 Reálne plnenie: 274 ks zbierkových predmetov

2. Odborná evidencia zbierkových predmetov

Kontraktom stanovený ukazovateľ: chronologická evidencia 40 záznamov
 katalogizácia 297 záznamov
 Reálne plnenie: chronologická evidencia 302 nových záznamov
 katalogizácia 637 nových záznamov
 rekatalogizácia 7 234 záznamov

3. Odborná ochrana a bezpečnosť zbierkových predmetov

Kontraktom stanovený ukazovateľ: odborná revízia 4 zbierok
 Reálne plnenie: odborná revízia 3 zbierky

Kontraktom stanovený ukazovateľ: odborné ošetrovanie konzervovaním 100 ks zbierkových predmetov
 odborné ošetrovanie reštaurovaním 10 ks zbierkových predmetov
 Reálne plnenie: komplexne odborne ošetrovaných 104 ks zbierkových predmetov,
 z toho 29 reštaurovaním

4. Prezentačná činnosť

Kontraktom stanovený ukazovateľ: sprístupňovať 29 expozícií, VTC a planetárium
 zabezpečiť realizáciu 3 vlastných výstav
 vydanie 2 edičných titulov
 20 výchovno-vzdelávacích aktivít
 návštevnosť 83 000 návštevníkov
 Reálne plnenie: v prevádzke 29 expozícií, z toho 5 sezónne; VTC a planetárium
 5 vlastných výstav a 5 výstav v iných inštitúciách
 8 edičných titulov
 529 výchovno-vzdelávacích aktivít
 123 931 návštevníkov, z toho 104 763 expozícií a výstav, 19 168
 kultúrno-výchovných a vzdelávacích podujatí

5. Odborná metodická činnosť

Kontraktom stanovený ukazovateľ:	2 odborné podujatia poskytovanie konzultačnej činnosti, vrátane prevádzkovania špecializovanej knižnice
Reálne plnenie:	1 odborné podujatie poskytovaná konzultačná a poradenská činnosť v oblasti ochrany hnutelných a nehnuteľných pamiatok technického charakteru, prevádzkovaná špecializovaná knižnica

b) vedecko-výskumná činnosť

1. Realizácia vedeckovýskumnej činnosti

Kontraktom stanovený ukazovateľ:	zabezpečiť práce na 9 vedeckovýskumných úlohách vydať 1 edičný titul ako výstup VVČ
Reálne plnenie:	riešených 9 vedeckovýskumných úloh 1 VVÚ s plánovaným edičným výstupom v roku 2018

Podrobné hodnotenie výkonu základných odborných činností v Slovenskom technickom múzeu

V priebehu roka 2017 boli aktivity realizované v súlade s úlohami definovanými v Pláne hlavných úloh STM na rok 2017, ktorý vychádzal jednak z kontraktu uzatvoreného medzi MK SR a STM na rok 2017, a jednak sledoval postupné napĺňanie dlhodobých cieľov múzea.

BUDOVANIE A ODBORNÁ SPRÁVA ZBIERKOVÉHO FONDU

Akvizičná činnosť

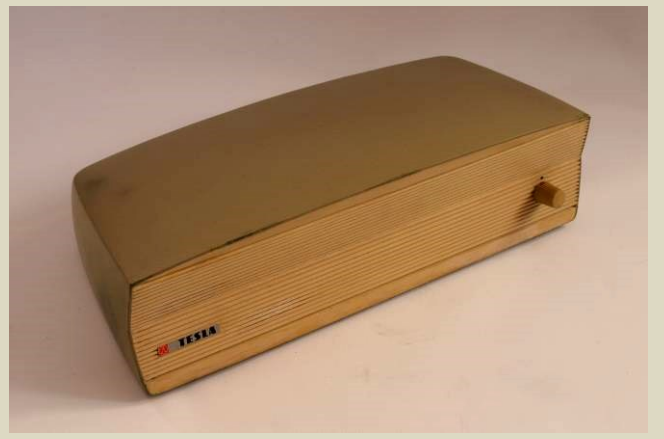
Akvizičná činnosť STM bola pre rok 2017 podporená účelovou dotáciou Ministerstva kultúry SR vo výške 60 000 Eur, z toho 50 000 Eur rozpočtovým opatrením dňa 20. 12. 2017. Komisia pre tvorbu zbierok STM zasadala 2-krát, a to v mesiaci apríl 2017 posúdila 143 návrhov na nadobudnutie predmetov do zbierkového fondu a 255 návrhov na vyradenie zbierkových predmetov z odbornej evidencie múzea a v mesiaci november posúdila 60 návrhov na nadobudnutie a 211 návrhov na vyradenie. V hodnotenom období bolo do zbierkového fondu STM nadobudnutých 191 ev. j. prírastkov, čo predstavuje 274 ks zbierkových predmetov. Prírastky boli nadobudnuté formou daru, vlastným výskumom a kúpou, pričom objem vyčerpaných finančných prostriedkov na nákup zbierkových predmetov dosiahol 10 000 Eur. Z odbornej evidencie bolo vyradených 81 ev. j., t. j. 129 ks zbierkových predmetov.

Prírastky zbierkového fondu Slovenského technického múzea v Košiciach v roku 2017

Zbierkový fond		Prírastky spolu		Kúpa		Vlastný zber / prieskum		Dar		Výmena prevod		Pôvodný inventár		Nadobúdací hodnota	Nákupná cena
		ev. j.	ks	ev. j.	ks	ev. j.	ks	ev. j.	ks	ev. j.	ks	ev. j.	ks		
Astronómia	A	7	7	7	7	-	-	-	-	-	-	-	-	1.030,-	770,60
Baníctvo	Ba	2	29	1	1	-	-	1	28	-	-	-	-	1.325,-	1.000,-
Ba-Solivarníctvo	Ba-S	6	6	1	1	1	1	4	4	-	-	-	-	1.280,-	250,-
BA- Cest. doprava	DB-D	3	3	2	2	-	-	1	1	-	-	-	-	2.650,-	1.100,-
BA – Źel. a lod. dop.	DB-Z	11	11	1	1	6	6	4	4	-	-	-	-	4.925,-	1.650,-
Elektrotechnika	E, D	33	34	18	19	6	6	9	9	-	-	-	-	1.566,-	350,-
Foto-kino	Fo	13	13	8	8	4	4	1	1	-	-	-	-	830,-	340,-
Fyzika	Fy	14	14	7	7	7	7	-	-	-	-	-	-	1.210,-	330,-
Geod. a kartografia	Geo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hodinárstvo	Ho	24	26	23	25	1	1	-	-	-	-	-	-	1.135,-	619,40
Hutníctvo	Hu	2	2	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-	250,-	-
Chémia	Ch	9	9	2	2	7	7	-	-	-	-	-	-	230,-	20,-
Kováčstvo	Ko	3	3	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	100,-	95,-
Letectvo	L	28	81	8	61	2	2	18	18	-	-	-	-	5.100,-	2.820,-
Múzeum Medzev	Mm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Priem. dizajn	Pd	16	16	13	13	3	3	-	-	-	-	-	-	420,-	240,-
Rôzne	R	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Strojárstvo	Str	11	11	7	7	2	2	2	2	-	-	-	-	3.475,-	265,-
Kanc. stroje Polygrafia	Ks, Po	9	9	5	5	4	4	-	-	-	-	-	-	330,-	150,-
S P O L U :		191	274	106	162	44	44	41	68	-	-	-	-	25.856,-	10.000,-

Z významnejších akvizícií do jednotlivých zbierok možno uviesť kolekciu 18 ks leteckých motorov získaných darom, ideové návrhy rádioprijímača Tesla a rozhlasu po drôte od Vladimíra Nahálku, ďalekohľad zn. Dallmayer z roku 1917, tranzistorový rádioprijímač Sky Leader z 50./60. rokov 20. stor., závesný anemometer z roku 1920, hodinársku frézku zo zač. 20. stor., závesnú banskú lokomotívu z roku 1997 a nákladný automobil Praga RN z roku 1949.

Ideové návrhy – dizajn rádioprijímača Tesla a dizajn rozhlasu po drôte, Vladimír Nahálka, rok 1975

Monokulárny ďalekohľad Dallmayer,
Londýn, 1917

Tranzistorový rádioprijímač Sky Leader,
Ever Ready Co. Londýn, 1958 – 1962

Anemometer industriálny závesný, Baltimor, USA, 1920

Hodinárska frézka „Finýrka“, Nemecko, asi 1900

Zálesná banská lokomotiva, typ LZH-60.D.0 BEVEX, Slovensko, 1997

Automobil nákladný Praga RN, Československo, 1949

Odborná evidencia

Zberkový fond STM obsahuje 18 107 ev. j., čo predstavuje 35 424 ks zbierkových predmetov. Odborná evidencia zbierkových predmetov je realizovaná prostredníctvom elektronického katalogizačného systému ESEZ 4G a k 31. 12. 2017 je v tomto systéme odborne spracovaných 16 384 prírastkových záznamov k 29 812 ks zbierkových predmetov a 17 729 katalogizačných záznamov k 23 352 ks zbierkových predmetov. Systematicky sú dokumentátorkou a kurátormi odstraňované chyby a dopĺňané chýbajúce záznamy ako dôsledok konverzií údajov pri prechode zo systému Amis na systém Esez v roku 2007 (konvertované údaje v roku 2007 obsahovali 12 943 prírastkových záznamov, pričom v tom čase celkovo STM evidovalo 16 000 ev. j. predmetov a 14 332 katalogizačných záznamov, avšak so zásadnými chybami). V priebehu hodnoteného obdobia boli v katalogizácii prehodnotené údaje k autorskoprávnej ochrane zbierkových predmetov, ktoré boli digitalizované v rámci národného projektu Digitálne múzeum za účelom ich vystavenia na portáli Skovakiana. V roku 2017 kurátori STM vytvorili 637 nových katalogizačných záznamov, v tom 115 záznamov k prírastkom z roku 2016 a 140 záznamov k prírastkom z roku 2017. 7 234 záznamov bolo rekatalogizovaných, tento vysoký počet súvisí aj s vyššie uvedenou prácou v súvislosti s online sprístupňovaním digitálnych objektov. Systematicky boli dopĺňané aj obrazové záznamy zbierkových predmetov, pričom do databázy ESEZ 4G bolo priradených 995 digitálnych obrázkov. Pre Fotoarchív – časť zbierkové predmety bolo vyhotovených 192 digitálnych obrazových záznamov nových prírastkov do zbierkového fondu STM.

Prácu na elektronickej evidencii negatívne ovplyvňuje vybavenosť výpočtovou technikou, pričom o obnovu STM usiluje od roku 2015. Zastaranosť výpočtovej techniky a problémy pri riešení novovzniknutých požiadaviek na zmeny VPN v sídle STM, sú príčinou aj toho, že v hodnotenom období sa nepodarilo v praxi uplatniť nový "konzervátorský modul" v rámci ESEZ 4G.

Odborná revízia zbierkového fondu

V roku 2017 plynul štvrtý rok päťročného cyklu komplexnej odbornej revízie zbierkového fondu STM. Podľa Plánu komplexnej odbornej revízie zbierkového fondu STM v období 2014 – 2018 boli predmetom odborných revízií 3 zbierky, konkrétne Letectvo v objeme 1 267 ev. j. zbierkových predmetov, Elektrotechnika v objeme 3 806 ev. j. a Rôzne v objeme 230 ev. j. zbierkových predmetov. Rozdiely evidenčného stavu oproti fyzickému stavu boli zistené v prípade zbierky Elektrotechnika. Oproti Plánu komplexnej odbornej revízie zbierkového fondu STM v cykle 2014 – 2018 sa neuskutočnila na rok 2017 plánovaná riadna odborná revízia zbierky Baníctvo z dôvodu dlhodobej PN kurátorky. Predmetná revízia, aj z dôvodu zmeny kurátora, sa uskutoční v I. štvrtroku 2018.

Riešené boli aj nedostatky predošlého cyklu komplexnej odbornej revízie, a to nesúlad medzi evidenčným a fyzickým stavom zbierkových predmetov v zbierkach Letectvo, Baníctvo, Geodézia a kartografia. Nezrovnalosti v zbierkach Geodézia a kartografia (5 ev. j. v hodnote 181 Eur) a Letectvo (1 ev. j. v hodnote 250 Eur) sú predmetom riešenia Škodovej a likvidačnej komisie STM. Riešenie zbierky Baníctvo je z vyššie uvedených dôvodov presunuté na rok 2018.

Systematicky sú, v rámci možností STM, riešené odporúčania z čiastkových odborných revízií tohto cyklu, od realizácií náprav súvisiacich najmä s trvalým uložením zbierkových predmetov až po objasnenie duplicitnej odbornej evidencie v prípade 33 ev. j. zbierkových predmetov (3 ev. j. evidované zároveň vo VHÚ-Vojenskom historickom múzeu, 30 ev. j. v SNM-Historickom múzeu v Bratislave).

Odborné uloženie zbierkových predmetov

Pretrvávajúce problémy trvalého uloženia zbierkových predmetov STM, o ktorých múzeum pravidelne informuje, sú zhrnuté v *Návrhu optimalizácie odborného trvalého uloženia zbierok v správe STM*, ktorý bol vypracovaný po detailnej analýze podmienok v depozitárnych priestoroch STM v roku 2013. Jediným konštruktívnym riešením daného problému je výstavba nového veľkokapacitného depozitára, resp. adaptácia vyhovujúceho objektu na moderný depozitár. Zlé podmienky trvalého odborného uloženia zbierok urýchľujú degradáciu zbierkových predmetov, znemožňujú implementáciu sofistikovanejších foriem označenia zbierkových predmetov, sledovania a zaznamenávania ich pohybu, a v konečnom dôsledku je pre kurátorov práca so zbierkovými predmetmi veľmi nekomfortná (dislokácia depozitárov, nevyhovujúci mobiliár, minimálne prostriedky na manipuláciu so zbierkovými predmetmi, zlé mikroklimatické podmienky atď.). STM opakovane Ministerstvu kultúry SR predkladá projekt "Vybudovanie veľkoplošného depozitára a konzervátorské dielne v STM-Múzeu letectva", avšak po deviatich rokoch od jeho vytvorenia sa tento zámer stáva z dôvodu postupného iného využitia zamýšľaných priestorov pre účely tohto projektu neaktuálnym (prezentačné priestory zbierky historických vozidiel STM, obsadenie súvisiacich exteriérových plôch prírastkami do zbierky Letectva a leteckej techniky ai.). STM sa venovalo hľadaniu alternatívnych riešení pre zlepšenie situácie v predpokladoch pre dlhodobé uchovanie a ochranu zbierkových predmetov. V poslednom štrťroku 2017 boli intenzívne v meste Košice preverované možnosti získania vyhovujúcich (stavebne, dispozične, stavebne, lokalitou) halových priestorov pre účely zriadenia centrálného depozitára ako alternatívne riešenie k opakovane nepodporovanému projektu STM "Vybudovanie veľkoplošného depozitára a konzervátorské dielne v STM-Múzeu letectva". Jednou z vhodných alternatív sa javí prenájom skladových priestorov (zastavaná plocha 622 m²) v objekte Letiska Košice, susediacich s priestormi STM-Múzea letectva. Rozpracovanie tejto možnosti, s detailným posúdením výhod a rizík, ako aj finančnej náročnosti na zriadenie, adekvátne vybavenie, ako aj sťahovanie zbierkových predmetov, bude riešené v I. polroku 2018.

V rámci finančných možností STM bolo počas roka 2017 STM riešené vybavenie zriadených depozitárov v STM-Múzeu Solivar v Prešove a STM-Múzeu dopravy v Bratislave. Zároveň boli zriadené a vybavené dva nízkokapacitné depozitáre v bývalej administratívnej budove v sídle STM v Košiciach pre uloženie plesňou napadnutých zbierkových predmetov zo zbierky Hutníctvo (perokresby Ľ. Felda), ako dôsledok po zatopení depozitára Hutníctva a plesňou napadnutých zbierkových predmetov zo zbierky Geodézia a kartografia (kožené obaly dobových rysovacích súprav), ako dôsledok dlhodobo nevyhovujúcich mikroklimatických podmienok depozitára v objekte Mäsiarska ul. v Košiciach.

ODBORNÉ OŠETRENIE ZBIERKOVÝCH PREDMETOV

Odborné ošetrovanie zbierkových predmetov v správe STM bolo v roku 2017 zabezpečované prevažne vlastnými prostriedkami pracovníkmi referátu ochrany zbierkového fondu STM. V hodnotenom období pracovalo na tomto referáte spolu 6 zamestnancov, z toho 2 v pobočke STM-Múzeu letectva. Celkovo bolo komplexne ošetrovaných 104 ks zbierkových predmetov, z toho 29 v rozsahu reštaurovanie. Dodávateľsky bolo zabezpečené odborné ošetrovanie 1 zbierkového predmetu zo zbierky Hodinárstvo, konkrétne vežových hodín prezentovaných v NKP Solivar v Prešove, čiastkové úkony mechanického čistenia veľkorozmerných súčastí zbierkových predmetov z materiálu kov a obnova degradovaných pneumatík u historických vozidiel.

Reštaurovanie, konzervovanie

	Počet ks		Fin. náklady v Eur
	konzervovanie	reštaurovanie	
Vlastnými prostriedkami	75	29	4 345,27
Dodávateľsky	1*	0	768,73
Spolu	104		5 114,00

* a čiastkové úkony na 4 ks zbierkových predmetov objednané dodávateľsky

V súlade s Plánom konzervovania a reštaurovania na rok 2017 bolo realizované komplexné ošetrovanie zbierkových predmetov v nasledovnom rozsahu:

Astronómia	Baníctvo	Baníctvo-Solivárníctvo	Doprava cestná	Doprava železničná	Doprava lodná
2	0	1	0	1	1
Elektrotechnika	Foto-kino	Fyzika	Geodézia	Hutníctvo	Hodinárstvo
15	4	0	0	37	4
Chémia	Kancelárske stroje	Kováčstvo	Letectvo	Múzeum Medzev	Priem. dizajn
1	8	11	7	3	5
Polygrafia	Stavebníctvo	Strojárstvo	Textilné stroje	Rôzne	Vodohospodárstvo
0	0	3	0	0	1

Z náročnejšieho odborného ošetrovania realizovaného v roku 2017 spomenieme reštaurovanie Modelového koľajiska, vrátane elektroinštalácie a sfunkčnenia, makety Hydrolet Raketa zo zbierky Doprava-železničná a lodná, konzervovanie leteckého motora RD 45F, reštaurovanie exteriérovej časti vrtuľníka Mi-2. Z viacetapového reštaurovania múzeum výrazne pokročilo v prácach na lietadle Mig-15 a lietadle Il-18, kde zásadne pokročilo reštaurovanie interiéru.

Reštaurovanie Modelového koľajiska

Reštaurovanie makety Hydrolet Raketa

Postupné reštaurovanie Il-18 – rok 2017 interiéru a inštalácia výstavy k 15. výročiu založenia STM-Múzea letectva

I-18, postupne reštaurované od roku 2016

Reštaurovanie leteckého motora RD 45F

Z reštaurovania krídla Mi-2

Samostatnou kapitolou v rámci odborného ošetrovania zbierkových predmetov je **reštaurovanie remorkéru Šturec**, v rámci jeho adaptácie na lodné múzeum. Remorkér, ako národnú kultúrnu pamiatku, do svojej správy STM prevzalo v roku 2013. V roku 2015 bola Ministerstvom kultúry SR podporená I. etapa projektu vytvorenia múzea lodnej dopravy na remorkéri Šturec, a teda komplexná obnova plavidla. V rokoch 2016 a 2017 pokračovanie prác nebolo podporené účelovou dotáciou. Práce teda pokračujú len v rámci možností múzea a za výraznej pomoci združenia Slovenský plavebný kongres, pracovná skupina "Šturec". V hodnotenom období pokročili práce na čistení od starých náterov, realizovaný bol náter nadstavby lode, konzervovanie častí kormidlového priestoru lode.

Pozitívne napreduje a rozvíja sa spolupráca s vysokými a strednými odbornými školami s prínosom pre STM v oblasti odborného ošetrovania zbierkových predmetov. V spolupráci s Leteckou fakultou Technickej univerzity Košice boli realizované základné konzervátorské práce na vybranej leteckej technike v STM-Múzeu letectva v Košiciach. V spolupráci so Spojenou školou – SOŠ J. A. Gagarina v Bernolákove prebieha konzervovanie historického vozidla Csepel D-352 (50. r. 20. stor.) zo zbierky Doprava-cestná v STM-Múzeu

dopravy v Bratislave. Pri čiastkových úkonoch mechanického čistenia remorkéru Šturec spolupracovala v rámci odbornej praxe SOŠ dopravná (Kvačalova ul.) v Bratislave.

Remorkér Šturec stav v roku 2013 a stav v súčasnosti

Z **externého reštaurovania** pokračoval viacetapový projekt "Reštaurovanie Aeromobil 1". Práce na zbierkovom predmete pod vedením Doc. Ing. R. Orlitu, CSc. realizuje občianske združenie ProMuseum (zoskupenie vyslúžilých špecialistov na leteckú techniku) s nasledovným progresom:

Aeromobil 1, vľavo pred reštaurovaním v roku 2016

Z reštaurovania Aeromobilu 1, fotodokumentácia pred a počas ošetrovania

Pozitívne sa tiež vyvíja spolupráca so Slovenskou magnetickou spoločnosťou (SMaGS), členom Zväzu slovenských vedeckotechnických spoločností. V roku 2017 bolo v spolupráci so SMaGS započaté reštaurovanie, vrátane prinávratenia funkčnosti, 2 elektromotorov zo zbierky Fyziky.

Zľava elektromotor na jednosmerný prúd (po roku 1900), vpravo elektromotor na striedavý prúd (prelom 19. a 20. stor.)

VEDECKOVÝSKUMNÁ ČINNOSŤ

V súlade s Plánom vedeckovýskumnej činnosti STM do roku 2018 bolo riešených 9 úloh:

Názov úlohy	Riešitelia	Trvanie	Odbor	Výstup
Strojárske meradlá v zbierkovom fonde STM	Ing. Benko	2017 – 2019	dejiny techniky	katalóg, scenár výstavy
Fyzikálne pomôcky v zbierkach STM a MŠaP	Mgr. Ďuricová	2017 – 2019	dejiny techniky	katalóg (fontés)
Remorkér Šturec	Mgr. Goduš	2017 – 2019	dejiny techniky	štúdia (monografia)
Staničné dopravné prostriedky na prepravu batožín (Od rudly po multikáru)	Mgr. Habáň	2017 – 2018	dejiny techniky	publikácia
Čaro bakelitu – katalóg	Ing. Klíma	2017 – 2018	dejiny techniky	katalóg
Projekčná technika v zbierkovom fonde STM	Ing. Majerník	2017 – 2019	dejiny techniky	katalóg (fontés)
História počítačov v bývalom Československu	Ing. Roman	2017 – 2019	dejiny techniky	štúdia
Objekty banskej ťažby a železiarskej výroby na východnom Slovensku	Ing. Lobodová M. Jahodová Ing. Žuffová	2017 – 2019	dejiny techniky	(el.) publikácia
Letecká akrobacia v Československu, Českej a Slovenskej republike	Ing. Ondreják	2014 – 2017	dejiny techniky	archív / scenár výstavy

V mesiaci jún 2017 zasadal Kabinet pre dejiny vedy a techniky pri STM, na ktorom bola o. i. zhodnotená rozpracovanosť aktuálnych vedeckovýskumných úloh. V mesiaci november podal žiadosť o rozviazanie pracovného pomeru k termínu 31. 1. 2018 jeden riešiteľ vedecko-výskumnej úlohy, z toho dôvodu v roku 2018 nebude riešená úloha zameraná na vývoj počítačov v bývalom Československu.

Publikačná činnosť pracovníkov múzea v roku 2017

Monografie a ich náklad:

DUCHOŇ, M.: A povstal z popola. História a súčasnosť Skladu soli v Solnej bani. Prešov, 2017. 80 s. ISBN 978-80-972749-4-8, náklad 500 ks

Múzeá vedy a techniky, Zbierky dejín techniky III. Unikáty v zbierkach dejín techniky. Zborník príspevkov z konferencie pri príležitosti 70. výročia vzniku Slovenského technického múzea. Košice: STM, 2017. 267 s. ISBN 978-80-972513-3-8, náklad 150 ks

Kapitoly z vedeckej monografie:

BENKO, E. Obdivuhodné študentské práce ako objekty muzealizácie. In *Múzeá vedy a techniky. Zbierky dejín techniky III.* Košice : STM, 2017, s. 96-104, ISBN 978-80-972513-3-8.

DUCHOŇ, M. Sklad soli v Solivare – unikát medzi technickými pamiatkami Slovenska. In *Múzeá vedy a techniky. Zbierky dejín techniky III.* Košice : STM, 2017, s. 202-205, ISBN 978-80-972513-3-8.

ĎURICOVÁ, M. Elektrostatické generátory v zbierke fyziky Slovenského technického múzea. In *Múzeá vedy a techniky. Zbierky dejín techniky III.* Košice : STM, 2017, s. 163-169, ISBN 978-80-972513-3-8.

GODUŠ, M. NKP remorkér Šturec. In *Múzeá vedy a techniky. Zbierky dejín techniky III.* Košice : STM, 2017, s. 206-210, ISBN 978-80-972513-3-8.

JAHODOVÁ, M. Hámor v Medzeve. In *Múzeá vedy a techniky. Zbierky dejín techniky III.* Košice : STM, 2017, s. 211-224, ISBN 978-80-972513-3-8.

KLÍMA, L. Legendárna Leica. In *Múzeá vedy a techniky. Zbierky dejín techniky III.* Košice : STM, 2017, s. 118-128, ISBN 978-80-972513-3-8.

LABANIČ, E., ŠULLOVÁ, Z. Slovenské technické múzeum – ako ho (ne) poznáme. In *Múzeá vedy a techniky. Zbierky dejín techniky III.* Košice : STM, 2017, s. 9-31, ISBN 978-80-972513-3-8.

LOBODOVÁ, D. Renesančné bronzové dvere z roku 1580. In *Múzeá vedy a techniky. Zbierky dejín techniky III.* Košice : STM, 2017, s. 92-95, ISBN 978-80-972513-3-8.

MAJERNÍK, M. Začiatok začiatku – oživená fotografia. In *Múzeá vedy a techniky. Zbierky dejín techniky III.* Košice : STM, 2017, s. 129-142, ISBN 978-80-972513-3-8.

ONDREJÁK, P. Motor DV 2 – najmodernejší letecký motor svojej doby. In *Múzeá vedy a techniky. Zbierky dejín techniky III.* Košice : STM, 2017, s. 173-183, ISBN 978-80-972513-3-8.

ROMAN, J. Teslove transformátory. In *Múzeá vedy a techniky. Zbierky dejín techniky III.* Košice : STM, 2017, s. 105-117, ISBN 978-80-972513-3-8.

SEMANOVÁ, M. Mimostredový Newtonov ďalekohľad. In *Múzeá vedy a techniky. Zbierky dejín techniky III.* Košice : STM, 2017, s. 170-172, ISBN 978-80-972513-3-8.

TILLOVÁ, V. Zbierka písacích strojov a jej skvosty. In *Múzeá vedy a techniky. Zbierky dejín techniky III.* Košice : STM, 2017, s. 184-190, ISBN 978-80-972513-3-8.

KLÍMA, L. Poľovnícky zámoček Súľová. In: *Prameny a studie 59. Aristokratická lovecká sídla.* Praha: Národní zemědělské muzeum, 2016, s. 149 – 159.

Články v odbornej tlači:

HABÁŇ, P.: Čaro bakelitu. In: *Múzeum*, 63, 2017, č. 4, s. 40 – 41.

ŠULLOVÁ, Z.: Konferencia múzea vedy a techniky. In: *Pamiatky múzea. Revue pre kultúrne dedičstvo*, 2017, č. 4, s. 68 – 69.

ŠULLOVÁ, Z.: De/akvizíčná činnosť v múzejnej praxi. In: *Múzeum*, 63, 2017, č. 3, s. 57 – 58.

Popularizačné články:

- LABANIČ, E.:** Chránime poklady našej histórie. Aktuálne, 10, 2017, roč. 10, s. 1.
- BENKO, E.:** „Keď sa povie Poledniak“. 130 rokov od založenia fabriky. Aktuálne, 10, 2017, roč. 10, s. 1-2.
- PÁLOVÁ, J., ŽAKAROVSKÁ, J.:** Mlyny a mlynčeky alebo „Ako sa stala Myška Hryzka mlynárkou“. Aktuálne, 10, 2017, roč. 10, s. 2.
- JAHOĐOVÁ, M.:** Putujeme po múzeách. 12 patrónov – ochrancovia vedy, techniky a remesiel. Aktuálne, 10, 2017, roč. 10, s. 3
- JAHOĐOVÁ, M.:** Ako chránime poklady našej histórie? Aktuálne, 10, 2017, roč. 10, s. 3-4.
- GODUŠ, M.:** Lode a prístavy poľského Baltiku. Aktuálne, 10, 2017, roč. 10, s. 3.
- GODUŠ, M.:** Industrial Day 2016. Prezentácia muzeálneho remorkéra Šturec. Aktuálne, 2017, roč. 10, s. 3.
- SEMANOVÁ, M.:** Sputnik I. Aktuálne, 10, 2017, roč. 10, s. 3.
- ĐURICOVÁ, M.:** Atwoodov padostroj. Netradičná učebná pomôcka obohacuje zbierku fyziky - možno je jediná na Slovensku. Aktuálne, 10, 2017, roč. 10, s. 4.
- DUCHOŇ, M.:** Na Solivare to začína „Vrieť“. Aktuálne, 10, 2017, roč. 10, s. 4.
- TILLOVÁ, V.:** 150 rokov od začiatku sériovej výroby písacích strojov. Aktuálne, 10, 2017, roč. 10, s. 5.
- GODUŠ, M.:** Sine Aqua non est vita – bez vody niet života. Upútavka k vznikajúcemu múzeu vodnej dopravy v Bratislave. Aktuálne, 10, 2017, roč. 10, s. 5.
- ĐURICOVÁ, M.:** Spolupráca STM a SMAGS pokračuje v našliapnutom tempe. Týždeň Vedy a techniky 2016. Aktuálne, 10, 2017, roč. 10, s. 6.
- DROZD, P.:** Magnety – inteligentné senzory budúcnosti. Magneticko-magická múzejná hodinka vo VTC po druhýkrát. Aktuálne, 10, 2017, roč. 10, s. 6.
- DROZD, P.:** Zreparované exponáty znovu tešia návštevníkov. Aktuálne, 10, 2017, roč.10, s.7. Aktuálne, 10, 2017, roč. 10, s. 7.
- ŽAKAROVSKÁ ĐURICOVÁ, J.:** Oddychová zóna v čitateľskom kútiku STM. Aktuálne, 10, 2017, roč. 10, s.6.
- ŽAKAROVSKÁ ĐURICOVÁ, J.:** Edukačne a hravo v múzeu. Aktuálne, 10, 2017, roč.10, s. 8.
- ĐURICOVÁ, M., SEMANOVÁ, M.:** Vtáčia odysea. Aktuálne, 10, 2017, roč. 10, s. 7.
- NIŽNÍKOVÁ, L.:** O múzejných návratoch! Vtipný manuál k lektorskej práci. Aktuálne, 10, 2017, roč. 10, s. 8.

Recenzie:

ŠULLOVÁ, Z.: Štandardy odborných múzejných činností na Slovensku

Hupko, D.: *Nadobúdanie zbierkových predmetov*

Hupko, D.: *Vyraďovanie zbierkových predmetov*

Majchrovičová, V.: *Odborná evidencia zbierkových predmetov*

Majchrovičová, V.: *Odborná revízia zbierkových predmetov*

Michalík, T.: *Majchrovičová, B.: Bezpečnosť zbierkových predmetov*

Mázič, M.: *Odborná ochrana zbierkových predmetov*

Kochanová, G.: *Vedeckovýskumná činnosť*

Hanko, J.: *Štandardy prezentačnej činnosti múzeí*

Majchrovičová, B.: *Personálne vybavenie múzea*

Hanko, J. – Majchrovičová, B.: *Priestorové vybavenie múzea*

ŠULLOVÁ, Z.: De/akvizičná činnosť v múzejnej praxi. Banská Bystrica 2017, 80 s. ISBN: 978-80-971748-2-8. Zost. Daniel Hupko.

Hupko, D.: *K teoretickému ukotveniu podstaty zbierkového predmetu v múzeu*

Hupko, D.: *Definície pojmov*

Hupko, D.: *Nadobúdanie zbierkových predmetov*

Michalík, T.: *Špecifiká nadobúdania zbierkových predmetov z oblasti archeológie*

Kautman, J.: *Špecifiká nadobúdania zbierkových predmetov z oblasti prírodných vied*

Hupko, D.: *Vyraďovanie zbierkových predmetov*

Hupko, D.: *Koncepcia tvorby zbierkového fondu*

Hupko, D.: *Komisia na tvorbu zbierok*

Hupko, D.: *Dokumentácia zbierkotvornej činnosti*

Majchrovičová, V.: *Zbierkotvorba z pohľadu pomocného a dokumentačného fondu v múzeu*

LOBODOVÁ, D.: Scenár k výstave „Keď sa povie Poledniak“. Autor E. Benko.

LOBODOVÁ, D.: Scenár k výstave „Čaro bakelitu – 333 podôb“. Autor L. Klíma.

LOBODOVÁ, D.: Múzeá vedy a techniky. Zbierky dejín techniky III. Unikáty v zbierkach dejín techniky. Slovenské technické múzeum, Košice, 2017. ISBN: 978-80-972513-3-8. Zost. Zuzana Šullová.

Labanič, E. – Šullová, Z.: *Slovenské technické múzeum - ako ho/ne/ poznáme*

Sombathyová, M.: *Začiatky banského múzea v Banskej Štiavnici, Štátne banské múzeum Dionýza Štúra*

Štěpánek, I.: *Špecifiká a ochrana zbierky Technického múzea v Brne*

Kunhalmi, G.: *Kultúrne trasy v Európe a špecifiká ich prezentácie*

Takács, F.: *Astronomické prístroje z dielne Mikuláša Konkoly-Thegeho*

Chrastina, Š.: *Irisovanie – svetoznáma technika zo Zlatna*

Sombathyová, M.: *Pamiatky techniky v Slovenskom banskom múzeu*

Benko, E.: *Obdivuhodné študentské práce ako objekty muzealizácie*

Roman, J.: *Teslove transformátory*

Klíma, L.: *Legendárna Leica*

Majerník, M.: *Začiatok začiatku – oživená fotografia*

Kolesárová, G.: *Banské a hutnícke prevádzky v obrazovej dokumentácii*

Pavlis, J.: *Obraz dejín baníctva na Spiši*

Đuricová, M.: *Elektrostatické generátory v zbierke fyziky Slovenského technického múzea*

Semanová, M.: *Mimostredový Newtonov ďalekohľad*

Ondreják, P.: *Motor DV2 – najmodernejší letecký motor svojej doby*

Tillová, V.: *Zbierka písacích strojov a jej skvosty*

Chmelík, M.: *Dejiny techniky v zbierkach Oravského múzea P.O. Hviezdoslava*

Duchoň, M.: *NKP Solivar – unikát medzi technickými pamiatkami Slovenska*

Goduš, M.: *Remorkér Šturec*

Jahodová, M.: *Hámor v Medzeve*

Rukopisy (nepublikované príspevky):

SEMANOVÁ, M.: "45 rokov od posledného pristátia človeka na Mesiaci"

SEMANOVÁ, M.: Vznik a vývoj ďalekohľadu

Odborná metodická činnosť

V termíne 20. – 22. 9. 2017 STM realizovalo pri príležitosti 70. výročia vzniku múzea konferenciu s medzinárodnou účasťou "Múzeá vedy a techniky". Odborný program bol členený na tri hlavné bloky: Múzeá vedy a techniky, Unikáty v zbierkach dejín techniky a Pamiatkové objekty v správe múzeí, v ktorých bolo prezentovaných spolu 23 príspevkov. V úvodnom bloku bola diskutovaná problematika inštitucionálnej ochrany technického kultúrneho dedičstva v podmienkach Slovenska a Českej republiky; národná podpora uchovania pamiatok vedy, výroby a techniky; význam medziinštitucionálnej spolupráce; špecifiká starostlivosti o pamiatkové objekty v správe múzeí; špecifiká nárokov na personálne zabezpečenie odbornej práce v špecializovaných technických múzeách. Samostatný blok bol symbolicky vyhradený pre prezentáciu výnimočných zbierkových predmetov, zbierok a kolekcií v slovenských múzeách, dokumentujúcich vývoj vedy a techniky. Program prebiehal počas troch dní postupne v sídle múzea v Košiciach, v STM-Múzeu Solivar v Prešove, v STM-Múzeu letectva v Košiciach a Múzeu kinematografie rodiny Schusterovej v Medzeve. Na trojdňovej konferencii sa zúčastnilo 80 odborníkov múzejnej obce na Slovensku a v Čechách, zástupcov univerzít a s STM spolupracujúcich odborných združení v oblasti zachovania a sprístupňovania technického kultúrneho dedičstva. V sprievodnom programe konferencie bola sprístupnená štatutárna výstava Čaro bakelitu, ako výstup interných vedecko-výskumných úloh riešených v STM v problematike priemyselného dizajnu v trvaní od roku 2008, sprístupnenie výstavy netradične situovanej v interiéri lietadla Il-18 venovanej 15. výročiu založenia pobočky STM-Múzea letectva, prehliadka NKP Hámor v Medzeve a komentovaná prehliadka unikátnej kolekcie kinematografickej techniky v Múzeu kinematografie rodiny Schusterovej v Medzeve. Ku konferencii STM vydalo súpis abstraktov a následne zborník príspevkov. Na zostavení odborného programu II. bloku venovaného unikátom v zbierkach dejín techniky aktívne spolupracovalo STM s odborným zoskupením ZMS Komisiou pre zbierky dejín techniky. 70. výročie si STM pripomenulo aj spoločenským večerom pre širšiu odbornú verejnosť a spolupracujúce subjekty dňa 20. 9. 2017 v priestoroch Malej scény Štátneho divadla v Košiciach.

Z otvorenia štatutárnej výstavy Čaro bakelitu v rámci sprievodného programu konferencie Múzeá vedy a techniky, dňa 20. 9. 2017

V rámci odbornej metodickej činnosti boli v roku 2017 odbornými pracovníkmi poskytované konzultácie múzejným aj nemúzejným inštitúciám a súkromným osobám, najmä v otázkach ochrany a sprístupňovania technického kultúrneho dedičstva. Poskytnutá bola odborná pomoc pri novozriaďovaní jedného múzea a jedného múzejného zariadenia; odborná spolupráca pri tvorbe scenára k stálej expozícii "košický magnezit" pre Mesto Košice, mestská časť Košice-Ľahanovce; poradenstvo v otázkach odbornej ošetrovania zbierkových predmetov z kategórie zbierok dejín vedy a techniky pre Lesnícke a drevárske múzeum vo Zvolene a Východoslovenské múzeum v Košiciach; odbornej evidencie zbierkových predmetov pre Zemplínske múzeum v Michalovciach, posúdenie muzeálnej hodnoty dvoch strojov pre Umelecko-divadelné

ateliéry SND v Bratislave; identifikácia predmetov technického charakteru pre Múzeum Spiša v Sp. N. Vsi a ďalšie.

Vzdelávacia činnosť

Odborní pracovníci STM sa počas roka zúčastnili na rôznych odborných podujatiach, či už aktívne alebo ako pasívni účastníci. Pedagogickej činnosti sa venovali 4 zamestnanci v odboroch priemyselný dizajn (Ing. Ladislav Klíma), letecké inžinierstvo (Ing. Miroslav Hájek, Ing. Peter Ondreják, Alojz Šivecký).

Aktívna účasť na podujatiach v roku 2017

	Spracovaná tematika	Odborné podujatie
Melich J.	<i>Múzejná pedagogika v praxi (diskusný príspevok)</i>	Na spoločnej ceste – kolokvium a metodika pre komunikáciu medzi múzejníkmi a školskými pedagógmi. Hrad Modrý kameň, 3. 7. 2017
Habáň P.	<i>STM-Múzeum dopravy</i>	Porada stredných škôl BSK, Bernolákovo, 13. 9. 2017
Huska E.	<i>STM-Múzeum dopravy</i>	European network of river – museums, TM Viedeň, Rakúsko, 4. – 6. 9. 2017
Huska E.	<i>STM-Múzeum dopravy</i>	III: Fórum Dunajského fóra, Bratislava, Aréna, 21. 9. 2017
Benko E.	<i>Obdivuhodné študentské práce ako objekty muzealizácie</i>	
Roman J.	<i>Teslove transformátory</i>	
Klíma L.	<i>Legendárna Leica</i>	
Majerník M.	<i>Začiatok začiatku – oživená fotografia</i>	
Tillová V.	<i>Zbierka písacích strojov a jej skvosty (poster)</i>	
Ondreják P.	<i>Motor DV-2 najmodernejší letecký motor svojej doby (poster)</i>	Konferencia Múzea vedy a techniky k 70. výr. vzniku STM, Košice, Prešov, Medzev 20. – 22. 9. 2017
Duchoň M.	<i>Sklad soli v Solivare-unikát medzi technickými pamiatkami Slovenska</i>	
Ďuricová M.	<i>Elektrostatické generátory</i>	
Jahodová M.	<i>Unikáty TP – Hámor v Medzeve</i>	
Semanová M.	<i>Mimostredový Newtonov ďalekohľad – Brachy teleskop (poster)</i>	
Lobodová D.	<i>Bronzové dvere z roku 1580</i>	
Habáň, P.	<i>Tatra 603 MB</i>	
Goduš, M.	<i>NKP remorkér Šturec</i>	
Labanič, E., Šullová Z.	<i>Slovenské technické múzeum – ako ho (ne)poznáme</i>	
Huska E.	<i>STM-Múzeum dopravy</i>	Dni technických pamiatok, Bratislava, Vodárenské múzeum, 26. 9. 2017

Pasívna účasť na odborných podujatiach v roku 2017

	Názov	Miesto, Termín
Zadorová, A.; Jahodová, M.	Konzervátorský modul v Esez 4G, školenie	Bratislava, 2. 2. 2017
Habáň, P.; Huska E.	Odborný muzeologický seminár	Žilina-Budatín, 9. 2. 2017
Habáň, P.	Odborný muzeologický seminár	Banská Bystrica, Poštové múzeum, 29. 3. 2017
Benko, E.; Majerník, M.; Hájek, M.; Šullová, Z.	Slovakiana a múzeá, workshop	Banská Bystrica, 30. 3. 2017
Huska, E.; Szabóová, G.	Oldtimer Show 2017	MR; Budapešť, 7. 4. 2017
Habáň, P.	Prednáška Kelti	Bratislava, SNM, 27. 4. 2017
Duchoň, M.	Medzinárodná konferencia UNESCO	Bardejovské Kúpele, 5. 5. 2017
Majerník, M.; Roman, J.	Moderní možnosti propagace kulturního dědictví v muzejních expozicích, galeriích a infocentrech, seminár	ČR, Kutná Hora, 17. – 19. 5. 2017
Žakarovská, J.; Pálová J.	Na spoločnej ceste – kolokvium a metodika pre komunikáciu medzi múzejníkmi a školskými pedagógmi	Hrad Modrý kameň, 3. 6. 2017
Huska, E.; Goduš, M.	Lodné múzeum Lajta	Budapešť, 7. 6. 2017
Lobodová, D.	Nerastné suroviny – Košice 2017	STM Košice, 7. 6. 2017
Huska, E.; Goduš, M.	Deň poľských prístavov, odborná konferencia	Bratislava, 13. 6. 2017
Habáň, P.	Musaionfilm 2017	ČR, Uherský Brod, 13. – 15. 6. 2017
Huska, E.; Goduš M.	Rendez 2017 – 19. celoslovenský zraz historických železničných vozidiel	Bratislava, 17. 7. 2017
Goduš, M.	4. Konferencia a stretnutie zástupcov múzeí riečnej dopravy: European network of river – museums	TM Viedeň, Rakúsko, 4. – 6. 9. 2017
Huska, E.	Konferencia 70. výr. STM	Košice, 20. 9. – 22. 9. 2017
Goduš, M.	III. Fórum Dunajského fóra	Bratislava, Aréna, 21. 9. 2017
Habáň, P.; Goduš, M.; Szaboová, G.	Dni technických pamiatok – Depozitáre, fondy a výskum	Bratislava, Vodárenské múzeum, 26. 9. 2017
Benko, E.; Majerník, M.; Tillová, V.; Ďuricová, M.; Lobodová, D.	Aktuálne trendy v osvetlení expozícií a profesionálne sprievodcovské audio systémy	Košice, VSG, 16. 10. 2017
Benko, E.; Ondreják, P. kurátori	Zbrane a munícia v zbierkach – seminár Štandardy odborných múzejných činností	Piešťany, VHÚ, 9. 10. – 11. 10. 2017 Košice, STM, 15. 11. 2017

Ostatná odborná činnosť

Odborní pracovníci STM aktívne pôsobili v hodnotenom období v rôznych odborných spoločnostiach, komisiách, redakčných radách a poradných orgánoch: Komisia pre zbierky dejín techniky pri ZMS; Komisia pre odborné múzejné činnosti ZMS; odborné komisie Fondu na podporu umenia; komisie pre tvorbu zbierok v SNM-Múzeu rusínskej kultúry v Prešove, Lesníckeho a drevárskeho múzea Zvolen, Múzea Spiša v Spišskej Novej Vsi, Podtatranského múzea v Poprade, Múzea v Kežmarku, Banického múzea v Gelnici, ÚĽUV-Múzeum ľudovej umeleckej výroby; redakčné rady časopisu Múzeum, zborníka Múzea mesta Bratislavy, Predstavenstvo združenia Slovenská železná cesta; Muzeálna slovenská spoločnosť; Rada vlády pre kultúru; Komisia pamätihodností mesta Košice; Kultúrna komisia SNV; Hodnotiaca komisia súťaže Etudy z dreva XIV. /Lesnícke a drevárske múzeum Zvolen/; Banický spolok Spiš; Komisia Atraktivity mesta Košice pre Turizmus Košice ai.

STM je členom Stredoeurópskej únie technických múzeí (MUT), v Medzinárodnej rade múzeí (ICOM) je zastúpené individuálnym členstvom.

EDIČNÁ ČINNOSŤ

V roku 2017 Slovenské technické múzeum vydalo 2 skladačky k štatutárnym výstavám, v zmenenom vydaní sprievodcu po Slovenskom technickom múzeu, 16 skladačiek vybraných expozícií pobočiek Slovenského technického múzea, múzejné noviny so špeciálnou prílohou k 70. výročiu vzniku múzea, propagačnú skladačku o múzeu, súpis abstraktov príspevkov prihlásených na konferenciu Múzeá vedy a techniky a zborník príspevkov z konferencie Múzeá vedy a techniky. Náklady na edičnú činnosť dosiahli 8 879 Eur.

Názov	Rozsah	Jazyk	Náklad	Druh titulu
Keď sa povie Poledniak	2 x A4	slovenský	300	skladačka
Čaro bakelitu	2 x A4	slovenský	300	skladačka
The Magic of Bakelite	2 x A4	anglický	100	skladačka
Slovenské technické múzeum	96 s	slovenský/anglický	1000	bedeker
Skladačky expozícií Slovenského technického múzea	8 s x 16 ks	slovenský/anglický	6200	skladačky
STM Aktuálne 10/2017	16 s	slovenský	300	periodikum
Slovenské technické múzeum	3 x A4	slovenský/anglický	400	bulletin
Múzeá vedy a techniky. Zbierky dejín techniky III.	227 s	slovenský	200	zborník
Múzeá vedy a techniky	16 s	slovenský	100	súpis abstraktov

EXPOZIČNÁ A VÝSTAVNÁ ČINNOSŤ

Expozičná činnosť

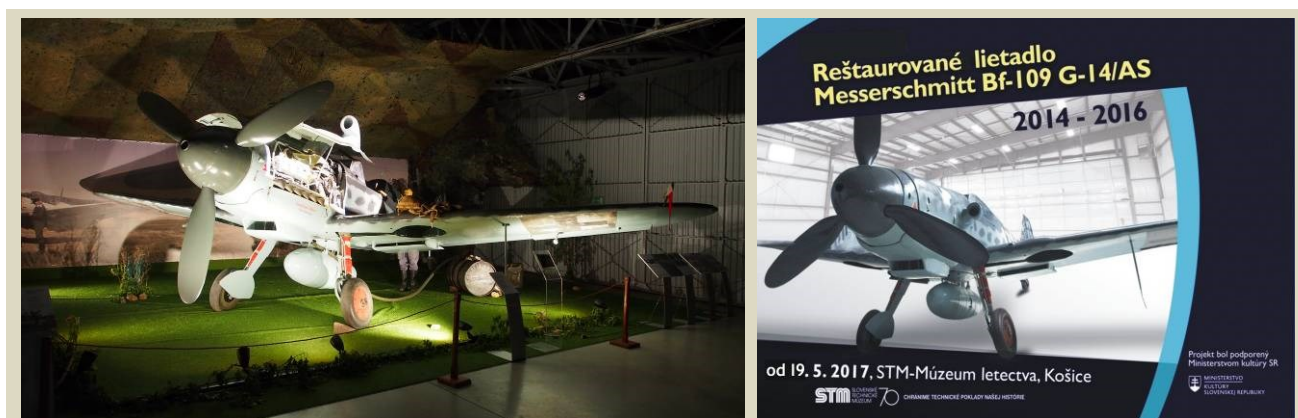
V roku 2017 bolo v Slovenskom technickom múzeu a jeho pobočkách prístupných spolu 30 expozícií, z toho 1 špecializovaná interaktívna expozícia – Vedecko-technické centrum pre deti a mládež. Obmedzený návštevnícky režim bol v mesiacoch január – apríl a december v STM-Múzeu letectva v Košiciach, ostatné expozície STM sú sprístupnené celoročne bez obmedzení.

Názov expozície	Adresa	Plocha (m ²)	Rok
Baníctvo	Hlavná 88, 040 01 Košice	260	1965
Umelecké kováčstvo	Hlavná 88, 040 01 Košice	67	1965
Dejiny ťažby a výroby soli v Solivare	NKP Solivar, 080 05 Prešov - Solivar expozícia v objekte Varňa František	1 948	1973 2001
Historické hodiny	Kaštieľ Budimír, 044 43 Budimír 6	96	1990
Oznamovacia elektrotechnika Záznam a reprodukcia zvuku a obrazu	Hlavná 88, 040 01 Košice	187	1992
Písacie stroje	Hlavná 88, 040 01 Košice	228	1993
Úžitkové a ozdobné predmety z kovov	Hlavná 88, 040 01 Košice	80	1994
Z dejín fyziky na Slovensku	Hlavná 88, 040 01 Košice	125	1995
Zlatý vek dopravy na cestách i kofajniciach	Šancová 1/A, 811 05 Bratislava	2 760	1999
Astronómia	Hlavná 88, 040 01 Košice	140	2000
Vývoj železničnej techniky na Slovensku	Šancová 1/A, 811 05 Bratislava	477	2000
Vývoj letectva a leteckej techniky po roku 1945	Letisko Košice, 041 75 Košice	640	2003
Míľniky slovenského motorizmu v II. pol. 20. stor.	Šancová 1/A, 811 05 Bratislava	1 440	2002
Vývoj zabezpečovacej železničnej techniky	Šancová 1/A, 811 05 Bratislava	953	2002
Galéria lietadiel	Letisko Košice, 041 75 Košice	3 600	2006

Názov expozície	Adresa	Plocha (m ²)	Rok
Letecká prístrojová technika	Letisko Košice, 041 75 Košice	640	2006
Múzeum kinematografie rodiny Schusterovej	Štóska 16, 044 25 Medzev	300	2007
Letecké konštrukcie	Letisko Košice, 041 75 Košice	645	2008
Sieť elektrických výbojov	Hlavná 88, 040 01 Košice	150	2008
Expozícia cestnej dopravy	Letisko Košice, 041 75 Košice	600	2008
Energetické oddelenie Aurela Stodolu	Hlavná 88, 040 01 Košice	120	2009
Fotografická a kinematografická technika	Petzvalova 3, 059 01 Spišská Belá	166	2009
Vývoj geodetickej techniky a kartografie	Hlavná 88, 040 01 Košice	205	2009
Expozícia cestnej dopravy II	Letisko Košice, 041 75 Košice	400	2009
Hutníctvo	Hlavná 88, 040 01 Košice	115	2010
Medzevské hámorníctvo	Hámor v Medzeve	120	2010
Metalurgia v 19. a 20. storočí	Hlavná 88, 040 01 Košice	50	2011
História baníctva na Spiši	MEBAC, Nábr. Hornádu 14, 052 01 Spiš. N. Ves	198	2011
Počiatky letectva do roku 1945	Letisko Košice, 041 75 Košice	645	2013
Vedecko-technické centrum pre deti a mládež	Hlavná 88, 040 01 Košice	2 000	2013

Celkový počet expozícií: 30

Z plánovaných aktivít v rámci čiastočných reinstalácií expozícií bola realizovaná dioráma s lietadlom Messerschmitt Bf-109 a modelom prednej časti lietadla Messerschmitt Bf-110 ako dominantná časť záveru expozície Počiatky letectva do roku 1945 v STM-Múzeu letectva v Košiciach. Lietadlo Messerschmitt Bf-109 získané medzinárodnou výmenou v roku 2012 bolo reštaurované v troch etapách od roku 2014. Dioráma bola odbornej verejnosti a zástupcom médií prezentovaná 18. 5. 2017 a následne sprístupnená verejnosti. Renovované boli taktiež veľkorozmerné popisné časti Galérie lietadiel v STM-Múzeu letectva v Košiciach.

Pohľad do "diorámy Messerschmitt" v expozícii Počiatky letectva do roku 1945 v STM-Múzeu letectva

V sídelnej budove STM na Hlavnej 88 v Košiciach bola adaptovaná časť expozície Vývoj písacích strojov na tzv. čitateľský kútik (časopisecká literatúra z oblasti vedy a techniky 80. a 90. r. 20. stor.) a oddychovú zónu. Čiastočne reinstalované boli expozície cestnej dopravy v STM-Múzeu letectva v Košiciach. V STM-Múzeu dopravy v Bratislave bola započatá renovácia textovej časti expozície železničnej dopravy a v súvislosti s pohybom zbierkových predmetov dlhodobo zapožičaných od iných inštitúcií (vrátenie zbierkových predmetov) došlo k čiastočným reinstaláciám v oboch halách múzea.

Špecializovaná interaktívna expozícia Vedecko-technické centrum pre deti a mládež

Vedecko-technické centrum pre deti a mládež (VTC), špecializovaná interaktívna expozícia, je v sídle STM v prevádzke od septembra 2013, ako jeden z výstupov projektov Košice EHMK 2013. V hodnotenom období plynul 4. rok udržateľnosti projektu, pričom problematickým v súvislosti s ukončením ich záručnej doby je udržiavanie exponátov vo funkčnom stave. Negatívne tiež hodnotíme nedokončenie celého projektu VTC, v rámci ktorého v II. etape mali byť rekonštruované podkrovné priestory objektu s cieľom ich využitia na výchovno-vzdelávacie a kultúrno-spoločenské aktivity. Zásadným negatívom upustenia od realizácie II. etapy VTC je o. i. zlý tepelný komfort objektu, narušenie zámerov v súvislosti s riešením návštevných trás a zón v objekte múzea.

Návštevnosť interaktívnej expozície VTC v roku 2017	Návštevnosť	v tom		Výnos (Eur)
		neplatiaci	do 18 rokov	
VTC	11 716	2599	5800	16 681,50

Návštevnosť VTC predstavovalo 31 %-ný podiel na celkovej návštevnosti v sídle STM (expozície, výstavy, Planetárium). V porovnaní s rokom 2016 vzrástla návštevnosť VTC o 16 %.

Pravidelne sú v interaktívnej expozícii VTC realizované sprievodné podujatia, pričom podiel návštevnosti týchto výchovno-vzdelávacích aktivít dosiahol 37 % z celkovej návštevnosti VTC.

Sprievodné podujatia vo VTC v roku 2017	Stručný popis podujatia	Termín	Návštevnosť	Cieľová skupina
Valentín vo VTC	Podujatie pre dvojice mladších i starších návštevníkov a rodiny s deťmi	14. 2. 2017	14	široká verejnosť
Hraj sa vo VTC	Overenie technického myslenia v praxi (bezplatné podujatia)	prvé nedele v mesiaci	1 666	rodičia s deťmi, starí rodičia s vnúčatami
Akčný pondelok vo VTC	Podujatie určené pre školy, veda a technika prostredníctvom interaktívnych exponátov vo VTC	26. 6. 2017	16	základné školy, stredné školy
Leto vo VTC	Prázdninové programy	júl – august 2017	2137	Rodiny s deťmi
Magneticko-magická múzejná hodinka	Špecializovaný výklad zameraný na magnetizmus, jednosmerný prúd	5. – 23. 12. 2017	579	Žiaci 9. ročníka ZŠ a SŠ
Spolu návštevnosť sprievodných podujatí realizovaných vo VTC:			4 412	
Podiel sprievodných podujatí na celkovej návštevnosti VTC v roku 2017:				37 %
Podiel VTC na celkovej návštevnosti STM (expozície, výstavy, Planetárium), Hlavná ul. Košice v roku 2017:				31 %
Porovnanie návštevnosti VTC rok 2016 / rok 2017:				+ 16 %

Výstavná činnosť

V roku 2017 STM vo svojich výstavných priestoroch sprístupnilo 51 výstav, z toho 5 vlastných, 2 reprízy vlastných výstav, 3 výstavy realizované v spolupráci, 36 prevzatých a 5 inštalácií štyroch dovezených výstav.

V cudzích výstavných priestoroch sa STM prezentovalo 3 výstavami. 12 patrónov – Ochrancovia vedy, techniky a remesiel v termíne 6. 3. – 12. 6. 2017 inštalovalo STM v Kaštieli MKS Snina, 23. 8. – 9. 11. 2017 v Slovenskom banskom múzeu v Banskej Štiavnici a od 21. 11. 2017 v Múzeu špeciálneho školstva v Levoči. Súborná výstava z cyklu kurátorských prezentácií "Objavy a vynálezy I." bola prezentovaná v Lesníckom a drevárskom múzeu vo Zvolene v termíne 14. 6. – 15. 8. 2017. V zahraničí pokračovala do 31. 3. 2017 výstava Technické kreslenie. Sprístupnená bola v rámci spoločného výstavného projektu s Technickým múzeom v Brne pod názvom "Technické kreslení a zobrazování".

Názov výstavy	Miesto inštalácie	Trvanie	Pôvodnosť	Plocha v m ²
Pekná/hezká architektúra 2017	STM, Hlavná 88, Košice	21. 3. – 9. 4.	prevzatá	149
Farebný život	STM, Hlavná 88, Košice	1. 1. – 30. 4.	prevzatá	104
Keď sa povie Poledniak	STM, Hlavná 88, Košice	19. 5. – 30. 9.	vlastná	104
Štyri generácie Schusterovcov cez vnútrozemie Brazílie	STM, Hlavná 88, Košice	16. 5. – 16. 6.	prevzatá	305
Z trópop Ázie až k ľadovcom Islandu	STM, Hlavná 88, Košice	30. 5. – 29. 6.	prevzatá	156
Ivan Marčuk: O šťastí	STM, Hlavná 88, Košice	14. 6. – 23. 7.	prevzatá	149
ART DESING	STM, Hlavná 88, Košice	6. 7. – 8. 7.	prevzatá	108
Jozef Maliňák	STM, Hlavná 88, Košice	4. 8. – 31. 8.	prevzatá	149
Čaro bakelitu	STM, Hlavná 88, Košice	21. 9. - 15. 1. 2018	vlastná	156
Fenomén Igráček – technická hračka	STM, Hlavná 88, Košice	6. 10. – 28. 2. 2018	dovezená	104
Putujeme do Compostely	STM, Hlavná 88, Košice	2. 10. – 15. 10.	prevzatá	149
FA ČVUT	STM, Hlavná 88, Košice	7. 11. – 30. 11.	prevzatá	149
Čarnica – 60. Výročie vzniku	STM, Hlavná 88, Košice	6. 12. – 31. 12.	prevzatá	149
Elegancia tridsiatych rokov	STM-Múzeum dopravy, Bratislava	15. 11. 2016 – 30. 4.	v spolupráci	400
Industriál očami odborníkov/pamätníkov	STM-Múzeum dopravy, Bratislava	8. 12. 2016 – 31. 3.	v spolupráci	300
Spoznajte vozidlá s príbehom! Cestujte v čase s Volkswagenom Slovakia – 26 rokov výroby VW na Slovensku	STM-Múzeum dopravy, Bratislava	3. 5. – 31. 3. 2018	prevzatá	800
Galéria na peróne – „Železnice o fotografii“	STM-Múzeum dopravy, Bratislava	1. 10. 2016 – 30. 5.	v spolupráci	500
Fenomén Igráček – technická hračka	STM-Múzeum dopravy, Bratislava	24. 6. – 3. 9.	dovezená	120
Dizajn v pohybe	STM-Múzeum dopravy, Bratislava	4. 5. – 3. 9.	prevzatá	500
Dve sestry na opačných stranách zemegule	STM-Múzeum dopravy, Bratislava	4. 6. – 2. 7.	dovezená	400

Názov výstavy	Miesto inštalácie	Trvanie	Pôvodnosť	Plocha v m ²
Légio vlak v Bratislave	STM-Múzeum dopravy, Bratislava	19. 9 – 28. 9.	dovezená	1000
Roky obetí, bojov a nádejí (1914 – 1920)	STM-Múzeum dopravy, Bratislava	10. 10. – 10. 11.	prevzatá	500
Autom na výlet, alebo iné radosti 60-tych rokov	STM-Múzeum dopravy, Bratislava	23. 11. – trvá	vlastná	900
Industriálne a staničné hodiny Pragotron, rozšírenie a inštalácia ďalších industriálnych hodín v múzeu dopravy	STM-Múzeum dopravy, Bratislava	1. 1. – 31. 12.	vlastná	Steny hál a perón MD
Slovenský ornament majstra Kostelníčka	Kaštieľ Budimír	12. 1. – 13. 3.	prevzatá	20
Výroba modrotlačie – Z dielne Elemíra Montška v Hranovnici	Kaštieľ Budimír	28. 4. – 28. 9.	prevzatá	20
Budimírske studničky	Kaštieľ Budimír	30. 5. – 10. 9.	prevzatá	20
Svet akvarelu	Kaštieľ Budimír	12. 10. - trvá	prevzatá	20
Akvarelové impresie	NKP Solivar, Sklad soli, Prešov	17. 2. – 26. 3.	prevzatá	100
Od postmoderny k autente II.	NKP Solivar, Sklad soli, Prešov	30. 3. – 29. 4.	prevzatá	100
Minerály Biamarského rudného revíru v Rumunsku	NKP Solivar, Sklad soli, Prešov	17. 3. – 30. 6.	prevzatá	100
Svietenie 3	NKP Solivar, Sklad soli, Prešov	2. 5. – 28. 5.	prevzatá	100
XXXII. ročník Vesmír očami detí	NKP Solivar, Sklad soli, Prešov	2. 5. – 31. 5.	prevzatá	100
Alexander Luczy: Tulák z hôr	NKP Solivar, Sklad soli, Prešov	10. 5. – 31. 8.	prevzatá	100
Z ríše hmyzu	NKP Solivar, Sklad soli, Prešov	2. 6. – 24. 6.	prevzatá	100
História závodu ZPA Křížik	NKP Solivar, Sklad soli, Prešov	18. 8. – 14. 9.	prevzatá	100
Chlieb a hry	NKP Solivar, Sklad soli, Prešov	19. 9. – 31. 12.	prevzatá	100
Neznáme farby osobnosti	NKP Solivar, Sklad soli, Prešov	19. 9. – 31. 12.	prevzatá	100
Keď kniha lahodí duši aj oku	NKP Solivar, Sklad soli, Prešov	19. 9. – 30. 10.	prevzatá	100
Svet akvarelu	NKP Solivar, Sklad soli, Prešov	26. 9. - trvá	prevzatá	100
Dr. Štefan Butkovič, CSc.	NKP Solivar, Sklad soli, Prešov	1. 1. – 31. 12.	repríza	20
12 patróni, ochrancovia vedy, techniky a remesiel	MEBaC, Sp. N. Ves	1. 1. – 28. 2.	repríza	267
František Mihál: Z neznámeho sveta jaskýň	MEBaC, Sp. N. Ves	17. 1. – 10. 3.	prevzatá	62
Výstava trofejí z poľovníckej sezóny 1916 – 1917	MEBaC, Sp. N. Ves	24. 3. – 31. 3.	prevzatá	62
Slovo, hudba a obraz v éteri	MEBaC, Sp. N. Ves	18. 4. – 31. 8.	prevzatá	62
Spišreligfíla 2017	MEBaC, Sp. N. Ves	17. 5. – 7. 6.	prevzatá	267
Múzokopy-pero, drevo a fotokaz –ko(i)nšpirácie, autorská výstava Rudolfa Jasečka	MEBaC, Sp. N. Ves	6. 9. – 24. 11.	prevzatá	62
Industriálny motív v kresbe	MEBaC, Sp. N. Ves	12. 12. – 31. 12.	prevzatá	62
7. ročník planéta fotografov	Múzeum J. M. Petzvala	1. 10. – 31. 10.	prevzatá	
15. výročie STM-ML	STM –ML, Košice	21. 9. – 15. 12.	vlastná	40

Celkový počet výstav: 51

V súlade s Plánom hlavných úloh STM na rok 2017 boli v sídle STM v Košiciach realizované štatutárne výstavy **Keď sa povie Poledniak**, približujúca košickú firmu K. Poledniak ako predchodcu Východoslovenských strojární a **Čaro bakelitu**, pojednávajúca o využití prvej priemyselne vyrábanej umelej hmoty na svete, približujúca osobnosť vynálezcu bakelitu – Lea Baekelanda, technologický postup výroby a charakteristiku troch základných druhov tohto plastu, a samozrejme výrobu a využitie bakelitu na Slovensku. Výstava Čaro bakelitu bola sprístupnená v rámci programu k 70. výročiu vzniku STM. V oboch prípadoch boli k výstavám realizované sprievodné podujatia pre školskú mládež a lektoráty. V STM-Múzeu dopravy v Bratislave bola v novembri 2017 realizovaná inštalácia s názvom **Autom na výlet alebo iné radosti 60. rokov** a doplnený výstavný celok zameraný na staničné hodiny. V STM-Múzeu letectva v Košiciach bola od septembra inštalovaná **panelová výstava k 15. výročiu založenia STM-Múzea letectva** v interiéri reštaurovaného lietadla Il-18.

V súvislosti s nezaradením zamýšľanej spoločnej výstavy s Národným technickým múzeom Praha "Made in Czechoslovakia 1918 – 1992 alebo priemysel, ktorý dobyl svet" do Kalendária podujatí k výročiam v roku 2018 (100. výročie vzniku ČSR), sa STM angažovalo vo veci prezentácie danej problematiky v rámci strojárskoho veľtrhu na brnenskom výstaviske (iniciatíva CS EXPO 2018 – MADE IN CZECHO-SLOVAKIA). Prebehli tiež stretnutia so zástupcami Slovenského národného múzea vo veci spolupráce na spoločnej výstave k 100. výročiu vzniku ČSR, plánovanej v roku 2018 v Bratislave.

Štatutárna výstava Keď sa povie Poledniak, sprístupnená v sídle STM v Košiciach v mesiaci máj 2017

Štatutárna výstava Čaro bakelitu, sprístupnená v sídle STM v Košiciach v mesiaci september 2017

Výstavy Autom na výlet alebo iné radosti 60. rokov a Cestujte v čase s Volkswagen Slovakia v STM-Múzeu dopravy

Mobilita zbierok

V hodnotenom období STM prezentovalo v cudzích výstavných priestoroch 3 výstavy (viď Výstavná činnosť). Zo zbierkového fondu STM bolo za účelom prezentácie v roku 2017 zapožičaných 439 zbierkových predmetov, z toho na prezentačné účely v rámci projektov iných inštitúcií 297 zbierkových predmetov.

SPRIEVODNÉ PODUJATIA A PODUJATIA OSTATNEJ PREZENTAČNEJ ČINNOSTI

V roku 2017 bolo celkovo v pobočkách STM realizovaných 543 podujatí výchovno-vzdelávacieho a kultúrno-spoločenského charakteru. Celkovo ich navštívilo 19 168 osôb.

Edukačné aktivity a špecializované tematické lektorované sprievody

V stálej ponuke múzea sú tematické výklady vo väčšine expozícií STM. V roku 2017 boli vybrané lektorované prehliadky expozícií a lektoráty na výstavách venované témam: baníctvo, ťažba a spracovanie rúd,

osobnosti slovenskej vedy a techniky, priemyselná revolúcia, geotechnické prístroje, počiatky strojárstva v Košiciach a osobnosť K. Poledniaka, éra plastov a bakelit, slnečná sústava a orientácia na nočnej oblohe, ekliptikálne súhvezdia, obloha a mýty /expozícia Astronómia a Planetárium/; aerodynamika; konštrukcie lietadiel (STM-Múzeum letectva). Samostatné edukačné aktivity a sprievodné podujatia boli realizované v špecializovanej interaktívnej expozícii Vedecko-technické centrum pre deti a mládež (viď Expozičná činnosť). Ponuku výchovno-vzdelávacích podujatí (529) realizovaných múzeom využilo v roku 2017 celkom 7 395 návštevníkov, čo predstavuje 38 % zo všetkých realizovaných sprievodných podujatí.

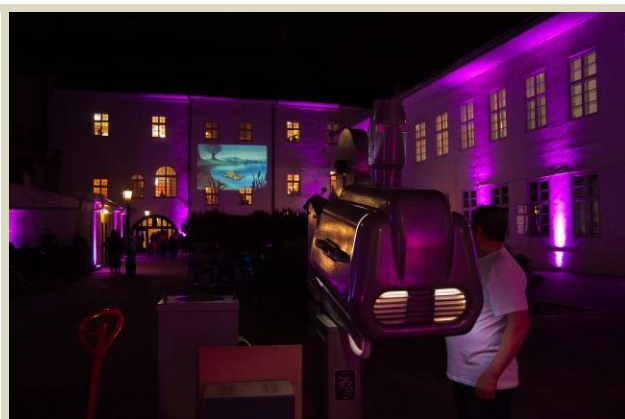
V hodnotenom období bol spracovaný Pilotný projekt múzejnej pedagogiky v STM s edukačnými programami a interaktívnymi aktivitami pre rozšírenie sprievodných podujatí v sídle STM a STM-Múzeu letectva.

Noc múzeí 2017

V rámci medzinárodnej iniciatívy Nuit européenne des musées 2017 STM pripravilo program v múzeách a pobočkách v Košiciach, Budimíre, Prešove, Spiškej Belej a Bratislave. V sídle STM v Košiciach bol v súčinnosti s ostatnými múzeami a galériami v Košiciach za podpory destinačnej organizácie Visit Košice realizovaný program zameraný na osobnosti Košíc. Dominovala štatutárna výstava Keď sa povie Poledniak, prevzatá fotografická výstava Štyri generácie Schusterovcov cez vnútrozemie Brazílie a pripravené interaktívne aktivity. V STM-Múzeu letectva v Košiciach sa program sústredil na v tom čase sprístupnené reštaurované lietadlo Messerschmitt Bf-109 a sprístupnenie pilotných kabín vybraných lietadiel a vrtuľníkov. V STM-NKP Solivar v Prešove bol pri tejto príležitosti nasvietený objekt četerní a realizované netradičné prehliadky všetkých objektov NKP. V STM-Múzeu dopravy v Bratislave bola programová ponuka zameraná na konštruktéra Ivana Mičíka, upútavku k vytváranému "lodnému múzeu", dovezenú výstavu Igráček – technická hračka a samozrejme jazdy motorovým vlakom a sprístupnenie železničnej techniky.

Návštevnosť Noc múzeí 2017	Platiaci	Neplatiaci	Návštevnosť spolu	Výnos /Eur/
STM, Hlavná 88, Košice	1118	4472	7 375	*1 764,50
STM-Múzeum letectva Košice	1000	785		
STM-Múzeum dopravy Bratislava	1174	2211	3385	2348
NKP Solivar, Prešov	474	67	541	474
Budimír	26	66	92	26
Spolu	3792	7601	11393	4 622,50

* 50 % tržby zo vstupného bola odvedená koordinátorovi "košickej Noci múzeí a galérií" Visit Košice.

Noc múzeí 2017 v sídelných objektoch STM a v STM-Múzeu letectva v Košiciach

Sprievodné programy v Planetáriu

V hodnotenom období boli v špecializovanom zariadení Planetária STM okrem edukačných aktivít realizované viaceré špecializované podujatia. Tradičná ponuka Valentínskych programov v mesiaci (február), aktivity v rámci Dňa planetárií a jarnej rovnodennosti (marec), po dvojročnej prestávke boli programy v Planetáriu zaradené do programu v rámci Noci múzeí (máj) ai. Realizovaný bol základný servis prístroja, ktorý je v nepretržitej prevádzke od roku 1982.

Návštevnosť Planetária v roku 2017	Platiaci	Neplatiaci	Návštevnosť spolu
Vyučovacie hodiny a sprievodné podujatia	4 941	563	5 504

Iné podujatia a aktivity

V priebehu roka 2017 sa na pôde STM a jeho pobočiek uskutočnilo viacero sprievodných podujatí organizovaných v spolupráci s inými organizáciami. Z významnejších uvádzame:

- v dňoch 22. – 24. 6. 2017 bol v spolupráci NKP Solivar a Klub paličkovanej čipky v Prešove realizovaný Medzinárodný festival paličkovanej čipky,
- v termíne 17. 6. 2017 STM-Múzeum dopravy v Bratislave sprístupnilo širokej verejnosti NKP Šturec, kde boli prezentované výsledky doterajšieho reštaurovania remorkéru, a zároveň boli komunikované zámery vytvorenia tzv. lodného múzea,
- v termíne 22. 8. – 3. 9. 2017 boli v sídelnej budove STM v Košiciach realizované odborné prednášky k téme československé légie ako sprievodné podujatie k inštalovanému Legiovlaku na Hlavnej ul. v Košiciach,
- v priestoroch NKP Solivar sa uskutočnili podujatia pri príležitosti 65. výročia vzniku Štátnej vedeckej knižnice v Prešove (september) a 25. výročia založenia Fakulty výrobných technológií TUKE a iné.

PROPAGÁCIA A MARKETING

V rámci marketingovej komunikácie STM participovalo na projektoch:

1. Prvé nedele v mesiaci zadarmo

Na základe rozhodnutia ministra kultúry SR z roku 2013 bol poskytovaný bezplatný vstup do expozícií STM každú prvú nedeľu v mesiaci. V medzročnom porovnaní evidujeme opäť nárast návštevnosti počas prvých nediel v mesiaci. Oproti roku 2016 využilo bezplatný vstup do STM v rámci tohto projektu vyše 5 000 osôb, čo predstavuje nárast o 34 %. V prípade vysunutých pobočiek registrujeme využívanie tohto projektu organizovanými skupinami návštevníkov. Platí to, čo sme konštatovali po minulé roky, organizáciám zapojených do tohto projektu vznikajú zvýšené finančné náklady, najmä pri posilňovaní lektorskej a dozornej služby. Avizovaný zámer MK SR realizovať čiastočnú kompezáciu nákladov sa ani v roku 2017 neuskutočnil.

Návštevnosť pobočiek a expozícií STM počas prvých nediel v mesiaci zadarmo														
	Mesiac	1/17	2/17	3/17	4/17	5/17	6/17	7/17	8/17	9/17	10/17	11/17	12/17	Spolu
STM Košice	Deti	0	105	320	75	156	90	135	147	132	96	399	296	1 951
	Dospelí	5	108	380	59	315	179	200	211	285	170	182	71	2 165
	spolu	5	213	700	134	471	269	335	358	417	266	581	367	4 116
Kaštieľ Budimír	Deti	2	0	19	12	12	4	29	17	17	19	0	0	131
	Dospelí	7	17	45	36	42	45	62	58	30	35	50	19	446
	spolu	9	17	64	48	54	49	91	75	47	54	50	19	577
NKP Solivar	Deti	0	12	82	39	47	19	190	39	40	19	60	6	553
	Dospelí	0	56	166	174	130	80	607	90	108	85	48	25	1 569
	spolu	0	68	248	213	177	99	797	129	148	104	108	31	2 122
J. M. Petzval	Deti	0	0	8	0	0	1	0	0	0	8	2	0	19
	Dospelí	0	0	30	0	10	12	35	0	0	11	6	0	104
	spolu	0	0	38	0	10	13	35	0	0	19	8	0	123
Múzeum dopravy	Deti	36	448	201	254	342	173	170	843	311	208	154	123	3 263
	Dospelí	42	663	416	461	685	285	282	1479	605	395	430	280	6 023
	spolu	78	1111	617	715	1027	458	452	2322	916	603	584	403	9 286
Medzev	Deti	0	0	0	0	0	24	0	0	0	0	0	0	24
	Dospelí	0	6	10	20	0	2	10	6	0	0	0	0	54
	spolu	0	6	10	20	0	26	10	6	0	0	0	0	78
Sp. N. Ves	Deti	0	0	4	3	0	0	0	5	0	0	4	2	18
	Dospelí	0	21	59	5	8	2	0	7	17	21	11	10	161
	spolu	0	21	63	8	8	2	0	12	17	21	15	12	179
Múzeum letectva	deti						0	43	37	235	215	373	97	1 000
	dospelí						167	433	400	314	367	437	213	2 331
	spolu						167	476	437	549	582	810	310	3 331
STM celkom	deti													6 959
	dospelí													12 853
	spolu													19 812

2. Sprístupňovanie kultúry prostredníctvom kultúrnych poukazov

V roku 2017 bolo na úhradu vstupného do múzeí a vysunutých expozícií STM využitých celkovo 15 536 kultúrnych poukazov.

Propagácia činnosti STM, vrátane krátkodobých prezentačných aktivít realizovaných v spolupráci s inými inštitúciami alebo súkromnými osobami, je uskutočňovaná prostredníctvom komunikácie krátkych správ a informácií, pozvánok a upútavok v tlači, rozhlase, televízii, na internete, formou e-mailingu, exteriérovej reklamy. V mesačných intervaloch sú vybraným redakciám televízneho a rozhlasového vysielania, redaktorom vybraných webportálov poskytované aktualizované prehľady prezentačných aktivít všetkých pobočiek STM. Na propagáciu činnosti je využívaná internetová stránka múzea a stránky na sociálnych sieťach.

Návštevnosť

Sumárna návštevnosť všetkých múzeí a vysunutých pobočiek STM v roku 2017 stúpila oproti roku 2016 o 9,2 %. Najväčší nárast návštevnosti sme zaznamenali v STM-Múzeu letectva v Košiciach a v STM-Múzeu dopravy v Bratislave, kde návštevnosť v roku 2017 oproti roku 2016 stúpila o 37%. Celkový výnos z návštevnosti stúpol o 39,7%.

Návštevnosť expozícií a výstav STM v roku 2017

Expozície a výstavy v objektoch	Návštevnosť	z toho			Výnos (Eur)
		zahraniční	neplatiaci*	do 18 rokov*	
STM, Hlavná 88, Košice	15 760	609	10 215	11 585	31 498,50
VTC	11 716	-	2 599	5 800	16 681,50
Múzeum J. M. Petzvala, Sp. Belá	2 067	73	328	1 218	2 027,50
NKP Solivar, Prešov	12 746	924	4 663	5 747	29 648,25
Kaštieľ v Budimíre	2 238	0	896	626	1 728,00
Múzeum dopravy, Bratislava	43 332	2 817	28 521	14 765	54 966,82
Múzeum letectva, Košice **	12 554	262	7 088	6 497	24 105,00
Múzeum kinematografie rodiny Schusterovej, Medzev	813	0	283	348	602,50
MEBAC - História baníctva SNV	3 537	73	2 076	2 045	1 670,00
Spolu	104 763	4 758	56 669	48 631	162 928,07

* údaj vrátane návštevnosti kultúrno-vzdelávacích aktivít osobami do 18 rokov

** sezónna prevádzka apríl - november

Návštevnosť kultúrno-vzdelávacej činnosti a podujatí ostatnej prezentačnej činnosti organizovanej STM v roku 2017

Slovenské technické múzeum a jeho múzeá a pobočky	počet návštevníkov	z toho deti a mládež	počet podujatí
Výchovno-vzdelávacie podujatia	7 395		529
Kultúrno-spoločenské podujatia	11 773		14
Spolu	19 168		543

* návštevnosť je zarátaná v celkovej návštevnosti STM

Celková návštevnosť STM (expozície, výstavy, sprievodné podujatia)	123 931
--	----------------

Knižnica STM

Knižnica STM pokračovala v systematickej katalogizácii knižných jednotiek, prioritne literatúry s leteckou tematikou zaradenej do príručnej knižnice STM-Múzea letectva a získanej darom. Celkovo bolo v hodnotenom období v systéme Libris spracovaných 638 kn. j.

V súlade s Plánom hlavných úloh na rok 2017 boli realizované čiastkové revízie, konkrétne 4 príručných knižníc. Revidovaných bolo 435 kn. j. Absenčne bolo z Knižnice STM vypožičaných 485 kn. j. a prezenčne bolo počas roku 2017 vypožičaných 27 kn. j.

V riešení, závislom na financiách na obnovu výpočtovej techniky žiadaných aj v rámci rozpočtových opatrení, je elektronický katalogizačný systém používaný Knižnicou STM. Používaný Retro-Libris, ako aj používaná výpočtová technika nevyhovujú súčasným požiadavkám.

Knižničných jednotiek k 31. 12. 2017		18 607
v tom	historických knižničných dokumentov	0
	staršie tlače (vydanie do r. 1918)	3086
	kn. j. vykazované aj v zbierkovom fonde STM	912
Počet titulov dochádzajúcich periodík		6
Prírastok knižničných jednotiek		638
z toho	kúpou	13
	darom	625
	výmenou	0
	bezodplatným prevodom	0
Úbytok knižničných jednotiek		0
Knižničné jednotky spracované automatizovane		18 607
Výpožičky spolu		512
z toho	prezenčné	27
	absenčné	485
Počet vypracovaných bibliografií		2
Počet vypracovaných rešerší		0
Používatelia registrovaní		59
Návštevníci knižnice		149
Náklady na nákup knižničných fondov (Eur)		270*

* V tom 137 Eur nákup knižnej literatúry z rozpočtu na vedeckovýskumnú činnosť.

Prehľad uvoľnených financií z rozpočtu STM na výkon základných odborných činností v roku 2017:

	Základná odborná múzejná činnosť	Plánovaná suma na rok 2017 (Eur)	Čerpané z rozpočtu STM v roku 2017 (Eur)
1.	Odborná ochrana zbierkových predmetov (konzervovanie a reštaurovanie)	14 395	5 114
2.	Vedeckovýskumná činnosť	4 800	2 991
3.	Edičná činnosť	6 135	8 879
4.	Odborná metodická činnosť	1300	136
5.	Prezentačná činnosť Expozície, vlastné výstavné projekty	19 095	22 110
6.	Sprievodné podujatia	5 660	2 460
7.	Knižnica a archív	750	0
	Spolu:	52 135	41 690

Porovnanie ukazovateľov výkonu základných odborných činností

	2017	2016	2015
Akvizičná činnosť			
Prírastky v zbierkovom fonde – ev. j.	191	107	275
Prírastky v zbierkovom fonde – ks	274	297	406
Financie na akvizičnú činnosť (Dotácia na akvizície zbierkových predmetov a nákup knižničných fondov)	10 000 50 000	0	30 000
Počet elektronicky katalogizovaných ZP – ks	23 352	22 305	20 342
Počet ošetrovaných ZP	104	271	276
Počet riešených VVÚ	9	5	5
Počet podujatí odb. metodickéj činnosti	1	1	2
Počet vydaných titulov spolu	7	3	6
Počet expozícií	30	30	30
– z toho nových expozícií	0	0	0
Počet vlastných výstav, vrátane ich repríz	7	8	17
Počet sprievodných podujatí	543	404	572
Návštevnosť expozície, výstavy, podujatia	123 931	113 478	109 277

Finančné vyhodnotenie kontrahovaných činností

Názov činnosti: výkon základných odborných činností

/v Eur/

Výdavky na projekt v členení podľa ekonomickej klasifikácie	VÝDAVKY		FINANČNÉ KRYTIE					
	celkom		Z prostriedkov ŠR		Z tržieb a výnosov		Z iných zdrojov	
	Kontrakt	Skutočnosť	Kontrakt	Skutočnosť	Kontrakt	Skutočnosť	Kontrakt	Skutočnosť
a	1	2	3	4	5	6	7	8
610 - Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV spolu:	603 430	733 859	513 430	600 096	90 000	133 763		
v tom:								
620 - Poistné a príspevok do poisťovní spolu:	204 168	250 084	179 640	210 968	24 528	39 116		
v tom:								
630 - Tovary a služby spolu:	339 850	401 793	287 178	320 806	52 672	80 987		
v tom:								
640 - Bežné transfery spolu:	6 100	6 192	6 100	6 000		192		
v tom:								
600 - Bežné výdavky spolu	1153 548	1 391 928	986 348	1 137 870	167 200	254 058		
700 - Kapitálové výdavky spolu		10 000		10 000				
600 + 700 SPOLU	1 153 548	1 401 928	986 348	1 147 870	167 200	254 058		

Názov činnosti: vedecko-výskumná činnosť

/v Eur/

Výdavky na projekt v členení podľa ekonomickej klasifikácie	VÝDAVKY		FINANČNÉ KRYTIE					
	celkom		Z prostriedkov ŠR		Z tržieb a výnosov		Z iných zdrojov	
	Kontrakt	Skutočnosť	Kontrakt	Skutočnosť	Kontrakt	Skutočnosť	Kontrakt	Skutočnosť
a	1	2	3	4	5	6	7	8
610 - Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV spolu:								
v tom:								
620 - Poistné a príspevok do poisťovní spolu:								
v tom:								
630 - Tovary a služby spolu:	4 800	2 991	2 000	2 000	2 800	991		
v tom:								
640 - Bežné transfery spolu:								
v tom:								
600 - Bežné výdavky spolu	4 800	2 991	2 000	2 000	2 800	991		
700 - Kapitálové výdavky spolu								
600 + 700 SPOLU	4 800	2 991	2 000	2 000	2 800	991		

Názov činnosti: súhrn kontrahovaných činností

/v Eur/

Výdavky na projekt v členení podľa ekonomickej klasifikácie	VÝDAVKY		FINANČNÉ KRYTIE					
	celkom		Z prostriedkov ŠR		Z tržieb a výnosov		Z iných zdrojov	
	Kontrakt	Skutočnosť	Kontrakt	Skutočnosť	Kontrakt	Skutočnosť	Kontrakt	Skutočnosť
a	1	2	3	4	5	6	7	8
610 - Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV spolu:	603 430	733 859	513 430	600 096	90 000	133 963		
v tom:								
620 - Poistné a príspevok do poisťovní spolu:	204 168	250 084	179 640	210 968	24 528	39 116		
v tom:								
630 - Tovary a služby spolu:	344 650	404 784	289 178	322 806	55 472	81 978		
v tom:								
640 - Bežné transfery spolu:	6 100	6 192	6 100	6 000				
v tom:								
600 - Bežné výdavky spolu	1 158 348	1 394 919	988 348	1 139 870	170 000	255 049		
700 - Kapitálové výdavky spolu		10 000		10 000				
600 + 700 SPOLU	1 158 348	1 404 919	988 348	1 149 870	170 000	255 049		

4. ROZPOČET ORGANIZÁCIE

4.1 Plnenie ukazovateľov rozpočtu

Slovenské technické múzeum obdržalo na realizovanie hlavných úloh v roku 2017 „Rozpis záväzných ukazovateľov“ – transfer zo štátneho rozpočtu na bežnú činnosť vo výške 988 348 €. Oproti roku 2016 došlo k zvýšeniu rozpočtu o 108 325 €. Časť zvýšenia rozpočtových prostriedkov bola premietnutá na zvýšenie záväzného ukazovateľa mzdy o 72 362 €, na celkovú výšku 513 430 €. Zvýšenie rozpočtových prostriedkov na rok 2017 bolo premietnuté aj v časti rozpočtu na poisťné a odvody vo výške 14 640 € na celkovú výšku 179 640 € a taktiež na tovary a služby vo výške 20 223 € na celkovú výšku 289 178 €.

Napriek navýšeniu rozpočtových prostriedkov v oblasti tovarov a služieb, takto stanovený rozpis je ešte stále poddimenzovaný v dôsledku zvýšenia nákladov, ktoré sú spojené najmä s uvedením do prevádzky Skladu soli NKP Solivar Prešov a to v kategóriách 610,620 aj 630.

Problémom je pomerne rozsiahly majetok v správe STM, jeho morálne aj fyzické opotrebenie čo priamo súvisí s požiadavkami na opravy a údržbu častokrát aj havarijných stavov objektov v správe STM. Pre nedostatok finančných prostriedkov nie je možné majetok udržiavať v adekvátnom stave.

V predloženom komentári "Návrh východísk ŠR na rok 2017 – 2019 „ ale aj na roky 2018 - 2020 bolo konštatované, že návrh rozpočtu na rok 2016 nezohľadňuje skutočné potreby múzea v existujúcich 33 objektoch v rámci celého Slovenska. Nevykryté potreby v kategórii 630 – Tovary a služby boli na bežnú činnosť na rok 2017 vyšpecifikované položkovite v celkovom objeme 60 864 € €, pričom v tejto sume boli zahrnuté len nutné opravy a údržba.

Na úseku miezd bol rozpisom stanovený záväzný ukazovateľ na mzdy a platy v objeme 513 430 €. V súvislosti s nárastom momentálne o 3 pracovníkov v ukončenom projekte „Vedecko-technické centrum pre deti a mládež (I. etapa)“, ako aj v ukončenom projekte „Rekonštrukcia objektu Sklad soli Solivaru Prešov“ v rámci ROP PO3 v roku 2015 s nárastom o 8 pracovníkov konštatujeme, že zvýšené mzdové prostriedky oproti roku 2016 **boli** stále nepostačujúce. Na túto skutočnosť sme opakovane upozorňovali MK SR .

V závere roka 2017 na žiadosť Slovenského technického múzea Ministerstvo kultúry SR schválilo zmenu záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu a to rozpočtovým opatrením č.5 vo výške 100 000 €, z toho v kategórii 610 vo výške 60 000 €, v kategórii 620 vo výške 20 000 € a v kategórii 630 vo výške 20 000 €. Prostriedky boli, resp budú použité na nevykryté potreby mzdových prostriedkov a v kategórii 630 –služby, a to najmä riešenie nutných opráv a výmeny časti výpočtovej techniky ktorá je morálne aj fyzicky značne zastaralá a opotrebovaná.

Rozpočtom bol stanovený orientačný ukazovateľ, priemerný prepočítaný evidenčný stav zamestnancov v počte 77 osôb, rozpočtový opatrením č. 4 zo 14. 12. 2017 bol zvýšený o 5 pracovníkov na 82.

a) Prevádzkové dotácie – bežný transfer

Schválený rozpočet	988 348 €
RO č. 1 – list MK-960/2017-341/1360– úprava, zvýšenie o pridelené účelovo určené prostriedky v programe O8T 0103 – Podpora kultúrnych aktivít RO a PO: „ 70. rokov Slovenského technického múzea „	45 000 €
RO č. 3 – list MK-901/2017-341/9997 – úprava , zvýšenie bežných výdavkov v kategórii 600 celkom , z toho 610	35 986 €
v tom 611 – mzdy, platy	26 666 €
v tom 614 - odmeny	22 867 €
v tom 620 – poisťné a príspevok do poisťovní	3 799 €
RO č. 4 – list MK-960/2017-341/19193– zvýšenie bežných výdavkov v kategórii 600 celkom /kultúrne poukazy /	9 320 €
	15 536 €

Z toho 630 – tovary a služby

RO č. 5 – list MK-960/2017-341/19292 – úprava , zvýšenie bežných výdavkov v kategórií 600 celkom ,	100 000 €
v tom 610 – mzdy, platy	60 000 €
v tom 620 - poistné a odvody do poisťovní	20 000 €
v tom 630 – tovary a služby	20 000 €

Upravený rozpočet bežného transferu 1 184 870 €

b) Dotácia na investície – kapitálový transfer

RO č. 2 – list MK-1054/2017-341/3727 – bol rozpočet zvýšený –prvok 08T0106 Projekt akvizície zbierkových predmetov a knižných fondov – „ Akvizície zbierkových predmetov	10 000 €
---	----------

RO č.6 – list MK-1054/2017-341/19609 – bol rozpočet zvýšený –prvok 08T0106 Projekt akvizície zbierkových predmetov a knižných fondov – „ Akvizície zbierkových predmetov	50 000 €
---	----------

Upravený rozpočet kapitálového transferu 60 000 €

4.2 Rozbor nákladov a výnosov

Položka	Skutočnosť 2016	Upravený rozpočet rok 2017	Skutočnosť rok 2017	Index	Rozdiel
	1	2	3	3:2	3 – 1
Výnosy celkom	1 899 376	1 414 870	1 826 014	129,10	-73 362
z toho : bežný transfer	1 122 761	1 139 870	1 139 870	100,00	17 109
08T0103		45 000	45 000	100,00	45 000
08T010E	40 000				-40 000
0D40H	180				-180
Spolu bežný transfer	1 162 941	1 184 870	1 184 870	100,00	21 929
Kapitálový transfer zo ŠR	546 672	60 000	402 184		-144 488
Vlastné výnosy /602-648 /	188 144	170 000	235 934	138,80	47 790
Výnosy od subj. mimo VS	1 619		3 026		1 407
Náklady celkom	1 870 704	1 364 870	1 832 350	134,30	-38 354
- spotrebované nákupy 50	147 038	178 815	171 420	95,90	24 382
v tom : spotreba materiálu	26 137	53 243	55 823	104,80	29 686
spotreba energií	120 901	117 901	114 813	97,40	-6 088
- služby 51	122 812	118 737	117 606	99,00	-5 206
v tom : opravy a údržba	3 563	4 734	6 634	140,10	3 071
cestovné	3 883	4 843	4 843	100,00	960
reprezentačné	908	954	1 047	109,70	139
ostatné služby	114 458	108 206	105 082	97,10	-9 376
- osobné náklady 52	964 737	1 013 474	1 058 839	104,50	94 102
v tom : mzdové	686 117	723 673	751 837	103,90	65 720
- dane a poplatky 53	30 583	40 398	30 475	75,40	-108
- ostatné náklady 54	23 338	1 054	25 755	244,40	2 417
- odpisy HIM 551	566 314		412 675		-153 639
- tvorba zák. rezerv 552					
- tvorba ostatn. rezerv 553					
- finančné náklady 56	3 300	2 392	2 713	113,40	-587
- daň z príjmov 591	12 592	10 000	12 867	128,70	275
Hospodársky výsledok	+ 28 672		-6 336		

Náklady

Spotrebované nákupy /50/

Upravený rozpočet na spotrebované nákupy vo výške 178 815 € bol čerpaný v objeme 171 420 €, čo je plnenie na 95,90 %.

V spotrebe materiálu na rozpočet 26 104 € je skutočnosť 26 137 €, čo je plnenie na 100,10 %.

V spotrebe energií na rozpočet 136 356 € činila skutočnosť 120 901 €, čo je plnenie na 88,70 %.

Služby /51/

Upravený rozpočet na služby vo výške 132 335 € bol v skutočnosti čerpaný v objeme 122 901 €, čo je 92,80 %. V položke opravy a údržba na rozpočet 4 394 € boli vykonané práce v objeme 3 563 €, čo je plnenie na 81,10 % . Realizovali sa práce na údržbe – bežná údržba inžinierskych sietí, budov, dopravných prostriedkov a elektroúdržba EPS,EZS .

Náklady na cestovné rozpočtované vo výške 3 883 €, boli čerpané v objeme 3 883 €, čo je 100,00 %.

Náklady na reprezentačné výdavky boli rozpočtované vo výške 863 €, skutočnosť činila 908 €, čo je plnenie na 105,20 %.

Ostatné náklady - služby rozpočtované vo výške 123 195 € boli v skutočnosti čerpané v objeme 114 458 €, čo je plnenie na 92,90 %. Výkony spojov – telekomunikačných služieb činili 11 266 €, nájomné za depozitárne priestory v Tlačiarňach Košice 22 150 €, výstavy, expozície a plagáty 7 189 €, revízie, kontroly EPS a EZS činili 19 400 €, ochrana objektov vo výške 1 182 € .

Osobné náklady /52/

Rozpočtované osobné náklady vo výške 1 013 474 € boli čerpané vo výške 1 058 839 €, čo je 104,50 %. Výška priemernej mzdy na pracovníka dosiahla úroveň 746,70 €, čo je oproti roku 2016 nárast o 9,3 %.

K 31.12. 2017 bol prepočítaný stav zamestnancov 81,9 osôb.

Dane a poplatky /53/

Na rozpočet 40 3989 € boli zúčtované dane a poplatky vo výške 30 475 €, čo znamená čerpanie na 75,40 %.

Štruktúra výdavkov bola nasledovná:

- daň z nehnuteľností	24 827 €
- miestne dane – poplatky odvoz odpadu	3 819 €
- parkovné, STK, cestné karty	220 €
- ostatné poplatky súdne, notárske, kolky	1 609 €

Ostatné náklady / 54 /

Rozpočet vo výške 1 054 € bol prekročený, nakoľko v položke ostatné náklady sú zahrnuté aj náklady na krátenie odpočtu vo výške 14 612 €, členské príspevky 1 114 €, náklady na nákup zbierkového predmetu vo výške 10 000 € .

Odpisy HIM /55/

Odpisy DHM a DNHM boli zúčtované vo výške 408 981 €, k zníženiu výšky odpisov došlo z dôvodu predĺženia doby životnosti vybraných druhov majetku na základe metodického usmernenia MK SR.

Ostatné finančné náklady /56/

Na upravený rozpočet 2 392 € boli zúčtované náklady vo výške 2 713 €, čo je čerpanie na 113,40 %. Hlavné položky tvoria zúčtované náklady na povinné zmluvné poistenie motorových vozidiel vo výške 1 101 €, havarijné poistenie vo výške 1 433€, poistenie osôb vo výške 115 € a poplatky Štátnej pokladnice vo výške 63,65 €.

4.3 Hodnotenie dosiahnutých vlastných výnosov

Medziročné porovnanie štruktúry vlastných výnosov /v Eur/:

Ukazovateľ	Skutočnosť rok 2016	Schválený rozpočet rok 2017	Upravený rozpočet rok 2017	Skutočnosť rok 2017	%	Rozdiel
	1	2	3	4	4 : 3	4 - 1
Tržby zo vstupného	109 417	90 000	90 000	147 392	163,80	37 975
Tržby z predaja propag. materiálu	801			1 204		403
Výnosy z prenájmu výst. priestorov	9 410			22 290		12 880
Výnosy z pren. exponátov	1 858			1 087		771
Ostatné výnosy	1 794			3 763		1 969
Výnosy z pren. nebytových priestorov	64 864	80 000	80 000	60 198	75,20	-4 666
Výnosy od subj. mimo VS	1 619			3 026		1 407
Výnosy z reklamy výstavy						
Vlastné výnosy celkom	189 763	170 000	170 000	238 960	140,60	49 197

V tvorbe vlastných výnosov na rozpočet vo výške 170 000 € je plnenie v objeme 238 960 €, čo je 140,60 %. V tržbách zo vstupného je plnenie na 163,80 %. Na upravený rozpočet 90 000 €, boli dosiahnuté tržby v objeme 147 392 €, čo je oproti roku 2016 nárast o 37 975 €. Na náraste tržieb zo vstupného sa podieľa aj úprava cien vstupného.

Výnosy z prenájmu nebytových priestorov na upravený rozpočet 80 000 €, boli dosiahnuté vo výške 60 198 €, čo je plnenie na 75,20 %. Na výnosy v tejto položke malo negatívny vplyv neplnenie si povinnosti nájomcu dočasne nevyužívaných priestorov STM a následne ukončenie zmluvného vzťahu s nájomcom.

V rámci poukážkového systému podpory prístupu žiakov základných a stredných škôl ku kultúrnym hodnotám – projekt „Kultúrne poukazy 2017“, došlo k ich vyzbieraniam v hodnote 15 536 €.

Na celkových tržbách zo vstupného vo výške 147 392 €, je podiel expozícií nasledovný :

	Tržby vstupné rok 2016	Tržby vstupné rok 2017	Kultúrne poukazy rok 2017 /€/
STM Košice	32 061	40 065	8 115
Múzeum J. M. Petzvala Sp. Belá	1 320	1 235	792
Kaštieľ Budimír	1 573	1 613	115
NKP Solivar	22 677	26 011	3 637
Múzeum dopravy Bratislava	37 503	54 184	783
Múzeum letectva Košice	12 991	22 458	1 647
Múzeum kinematografie Medzev	665	560	43
Expozícia baníctva Sp. N. Ves	627	1 266	404
Spolu	109 417	147 392	15 536

4.4 Hodnotenie hospodárskeho výsledku

Plnenie v porovnaní s rozpočtom /v Eur/

Ukazovateľ	Upravený rozpočet rok 2017	Skutočnosť rok 2017	Index
Transfer na bežnú činnosť ŠR	1 184 870	1 184 870	100,00
Výnosy z kapitálového transferu ŠR	60 000	402 184	
Vlastné výnosy	170 000	235 934	138,80
Výnosy od subjektov mimo VS		3 026	
Výnosy celkom	1 414 870	1 826 014	129,10
Náklady celkom	1 364 870	1 832 350	134,30
Hospodársky výsledok		-6 336	

Na bežné výdavky bol upraveným rozpočtom na rok 2017 poskytnutý transfer zo štátneho rozpočtu vo výške 1 124 870 € a kapitálový transfer vo výške 60 000 €. Tvorba rozpočtovaných vlastných výnosov vo výške 170 000 €, je plnená na 138,80 %.

Upravený rozpočet výnosov celkom vo výške 1 414 870 €, je čerpaný vo výške 1 826 014 € čo je plnenie na 129,10 %.

Upravené náklady za rok 2017 vo výške 1 364 870 € boli čerpané vo výške 1 832 350 €, čo je plnenie na 134,30 %.

Pri celkových dosiahnutých výnosoch v objeme 1 826 014 € a nákladoch vo výške 1 832 350 €, vykázalo Slovenské technické múzeum k 31.12.2017 hospodársky výsledok - stratu vo výške 6 336 €.

4.5 Prioritné projekty a ich plnenie

a./ Bežné výdavky

RO č. 1 – bežné výdavky na realizáciu prioritného projektu v programe 08T0103 – 45 000 €
Podpora kultúrnych aktivít RO a PO:

Pridelené finančné prostriedky v programe 08T0103 boli k 31.12.2017 čerpané 45 000 €
 v plnej výške

b. / Kapitálové výdavky

RO č. 2 – list MK-1054/2017-341/3727 – prvok 08T0106 - rozpočet zvýšený o: 10 000 €
 Projekt akvizície zbierkových predmetov a knižných fondov

– „ Akvizície zbierkových predmetov

RO č.6 – list MK-1054/2017-341/19609 – prvok 08T0106 - bol rozpočet zvýšený o: 50 000 €

Projekt akvizície zbierkových predmetov a knižných fondov

– „ Akvizície zbierkových predmetov

Pridelené finančné prostriedky boli čerpané k 31.12.2017 vo výške 10 000 €

4.6 Rozbor výdavkov podľa prvkov

a. / Bežné výdavky

Prvok 08S0106 –kontrakt tab. 2 Múzeá a galérie, zdroj 111	Celkom	610	620	630	640	700
Schválený rozpočet	988 348	513 430	179 640	289 178	6 100	
Upravený rozpočet	1 139 870	600 096	210 968	322 806	6 000	
Skutočnosť	1 139 870	600 096	210 968	322 806	6 000	

Príloha č. 1a – Realizácia základných odborných múzejných činností

Prvok 08S0106 - Múzeá a galérie, zdroj 111	Celkom	610	620	630	640	700
Schválený rozpočet	986 348	513 430	179 640	289 178	6 100	
Upravený rozpočet	1 137 870	600 096	210 968	320 806	6 000	
Skutočnosť	1 137 870	600 096	210 968	320 806	6 000	

Príloha č. 1bc – Vedecko-výskumná činnosť

Prvok 08S0106 - Múzeá a galérie, zdroj 111	Celkom	610	620	630	640	700
Schválený rozpočet	2 000			2 000		
Upravený rozpočet	2 000			2 000		
Skutočnosť	2 000			2 000		

Prvok 08S0106 – Múzeá a galérie, zdroj 46	Celkom	610	620	630	640	700
Schválený rozpočet	170 000	90 000	24 528	55 472		
Upravený rozpočet	170 000	90 366	24 162	55 472		
Skutočnosť	255 049	133 763	39 116	81 978	192	

Prvok 08S0106 – Múzeá a galérie, zdroj 71	Celkom	610	620	630	640	700
Schválený rozpočet						
Upravený rozpočet						
Skutočnosť	3 026			3 026		

Prioritné projekty

a./ Bežné výdavky

70. rokov Slovenského technického múzea

Prvok 08T0103	Celkom	610	620	630	640	700
Podpora kultúrnych aktivít, zdroj 111						
Schválený rozpočet						
Upravený rozpočet	45 000			45 000		
Skutočnosť	45 000			45 000		

b. / Kapitálové výdavky

Akvízia zbierkových predmetov

Prvok 08T0106	Celkom	610	620	630	640	700
Akvízia ZP, zdroj 111						
Schválený rozpočet						
Upravený rozpočet	60 000					10 000
Skutočnosť	10 000					10 000

Kryštálové dedičstvo soli a skla regiónu Karpát

Prvok 08S0504	Celkom	610	620	630	640	700
Integrovaná ochrana EKD, zdroj 131F						
Schválený rozpočet						
Upravený rozpočet						
Skutočnosť						

Hodnotenie fondov organizácie

Sociálny fond

Počiatočný stav k 1. 1. 2017	1 180 €
Tvorba	10 794 €
- povinný prídel vo výške 1 % a ďalší prídel vo výške 0, 5 %	
Čerpanie	
- príspevok na stravovanie zamestnancov, stravné lístky	9 045 €
- jubilejné odmeny zamestnancov	200 €
Spolu čerpanie:	9 245 €
Zostatok fondu k 31.12.2017	2 729 €

Rezervný fond

Počiatočný stav fondu k 1. 1. 2017	518 €
Tvorba	
- Ministerstvo dopravy	2 000 €
- Klub ochrany techn.pamiatok	2 000 €
- Košice - Turizmus	500 €
Spolu tvorba:	4 500 €
Čerpanie	
- Noc múzeí	500 €
- Remorkér Šturec	413 €
- Výstava automobilov-Zlaté 60-roky-Dolce vita	2 000 €

- 70.výročie STM	113 €
Spolu čerpanie:	3 026 €
Zostatok fondu k 31.12.2017	1 992 €

5. PROSTRIEDKY EURÓPSKEJ ÚNIE A SPOLUFINANCOVANIE

V hodnotenom období nové prostriedky neboli poskytnuté.

6. PODNIKATEĽSKÁ ČINNOSŤ

V zmysle Zriaďovacej listiny STM vykonáva podnikateľskú činnosť – prenájom dočasne voľných nebytových priestorov. Výnosy z podnikateľskej činnosti slúžia na skvalitnenie služieb poskytovaných v oblasti predmetu hlavnej činnosti.

7. ZHODNOTENIE MAJETKOVEJ POZÍCIE

Podľa výkazu Súvaha Úč ROPO SFOV sú na riadku 60 evidované celkom **pohľadávky** vo výške 23 709,61 €.

Z toho po lehote splatnosti 8 678 €, a to:

- 3 642 € exekučne vymáhaná pohľadávka u nájomcu nebytových priestorov ATELIER AT, Anna Takáčová Košice, za prenájom nebytových priestorov na Hlavnej 90 v Košiciach;
- 1 342 € exekučne vymáhaná pohľadávka u nájomcu nebytových priestorov Steel energy, s. r. o., Košice, za prenájom nebytových priestorov na Hlavnej 88 v Košiciach;
- 3502 € pohľadávka u nájomcu nebytových priestorov GERA Košice, s.r.o. – neplnenie dohody o splátkach za priestory na Hlavnej 88 v Košiciach;
- 182 € exekučne vymáhaná pohľadávka za neodvedenú tržbu;
- na riadku 61 – sú zúčtované pohľadávky voči odberateľom vo výške 20 545 € brutto;
- na riadku 70 – sú evidované pohľadávky voči zamestnancom vo výške 3 164 €.

Závazky

Na riadku 151 Súvahy sú vykázané krátkodobé záväzky v lehote splatnosti do 1 roka v hodnote celkom 27 241 €, z toho:

- na riadku 152 – dodávateľa vo výške 10 647 €;
- na riadku 154 – prijatý preddavok za prenájom nebytových priestorov vo výške 911,- €
- na riadku 163 – sú vedené mzdové záväzky voči zamestnancom za výplatné obdobie 12/2017 vo výške 4 194 €;

- na riadku 164 – ostatné záväzky voči zamestnancom sú evidované zrážky z miezd voči zamestnancom za výplatné obdobie 12/2017 vo výške 4 722 €;
- na riadku 165 – zúčtovanie s orgánmi sociálneho a zdravotného poistenia sú evidované záväzky za obdobie 12/2017 vo výške 6 355 €;
- na riadku 166 – daň z príjmov-doplatok za 2017, splatný k 30.3.2018 vo výške 275 €
- na riadku 167 – sú evidované ostatné priame dane vo výške 1 640 €, daň zo mzdy;
- na riadku 168 – je evidovaná Daň z pridanej hodnoty za 12/2017 vo výške 802 €
- na riadku 169 – sú evidované ostatné dane a poplatky v sume 66 €;
- na riadku 172 – sú evidované transfery od subjektov mimo VS vo výške 1 992 €.

8. ZHODNOTENIE ZAMESTNANOSTI

Slovenské technické múzeum (hlavné sídlo Hlavná 88 Košice) spravuje:

- dve špecializované múzeá Múzeum letectva v Košiciach, Múzeum dopravy v Bratislave,
- vysunuté pracoviská Múzeum J. M. Petzvala v Spišskej Belej, Kaštiel v Budimíre, Múzeum Solivar v Prešove, Múzeum kinematografie rodiny Schusterovej v Medzeve, História baníctva na Spiši v Spišskej Novej Vsi.

V záujme riadneho a plynulého zabezpečovania svojho poslania bola činnosť múzea v roku 2017 zabezpečovaná prostredníctvom hlavných organizačných úsekov:

Úsek generálneho riaditeľa

/9 zamestnancov/

zabezpečuje koordináciu a jednotnosť postupu a činnosti všetkých úsekov STM pri vykonávaní plánovacej, vyhodnocovacej, rozborovej a kontrolnej činnosti, ide o agendy : právnu a kontrolnú, sekretariátu GR, personálnu, obranu, bezpečnosť a ochranu, utajované skutočnosti, rozmnožovňu, bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, protipožiarnu a energetickú, agendu informatika a bezpečnostného správcu, agendu konzervátor a reštaurátor.

Úsek odborných činností

/36 zamestnancov/

je nositeľom štatutárnych odborných úloh STM – budovanie a rozširovanie zbierkového fondu hmotných dokumentov o vývoji techniky a exaktných vied na Slovensku ako aj o podiele Slovenska a jeho osobností na rozvoji svetovej vedy a techniky, evidencia zbierkového fondu STM, ochrana, odborné spracovanie, prezentácia zbierkového fondu, budovanie odbornej knižnice, vzdelávacia, kultúrno-výchovná, popularizačná a propagačná činnosť, poskytovanie informačných, odbornoporadenských a ďalších odborných služieb pre iné subjekty, spolupráca na vedecko-výskumnej činnosti iných inštitúcií a riešenie vlastných výskumných úloh.

Úsek marketingu, prezentácie a služieb

/11 zamestnancov/

koordinuje a zabezpečuje výstavnú činnosť v súčinnosti s ekonomicko-prevádzkovým úsekom a kurátormi, vykonáva a zabezpečuje lektorskú a dozorcovskú činnosť, zabezpečuje kvalitu lektorských textov a výkladov, pripravuje a realizuje propagačnú a informačnú činnosť, zabezpečuje vyhotovenie rôznych printových a elektronických propagačných materiálov, publikácií, novin a iných edičných materiálov múzea, zabezpečuje múzejnú pedagogickú činnosť, najmä edukačné programy v oblasti exaktných vied, histórie techniky a priemyslu, zabezpečuje agendu zahraničných stykov a rešerší.

Úsek ekonomicko-prevádzkový

/33 zamestnancov/

zabezpečuje prevádzku STM a hospodársko-údržbársku činnosť (vypracováva koncepcie rozvoja, plány a rozpočty STM tak, aby vecne a termínovo zabezpečovali plnenie plánu hlavných úloh a ostatných úloh, zabezpečuje ochranu majetku štátu v správe STM, sleduje dodržiavanie ekonomických ukazovateľov,

vypracováva materiály, správy a rozboru týkajúce sa hospodárenia STM, kontroluje vecné, finančné a časové plnenie plánovaných a prikázaných úloh, zabezpečuje verejné obstarávanie tovarov, verejných prác a služieb s platnými predpismi, zabezpečuje dopravnú činnosť, investičnú činnosť, materiálo-technické zabezpečenie, opravu a údržbu objektov, vedenie pokladničnej, mzdovej a finančnej agendy.

Prehľad o počte a štruktúre zamestnancov k 31. 12. 2017

Stav zamestnancov vo fyzických osobách: **89**

z toho: **46** žien a **43** mužov

Priemerný evidenčný počet zamestnancov vo fyzických osobách: **88** z toho odborných: **48**

Priemerný prepočítaný stav zamestnancov: **82** z toho odborných: **47**

Podľa zaradenia pracovalo na jednotlivých úsekoch:

generálneho riaditeľa 9 zamestnancov, z toho 3 ženy

na úseku odborných činností 36 zamestnancov, z toho 19 žien

na úseku marketingu, prezentácie a služieb 11 zamestnancov, z toho 7 žien

a na úseku ekonomicko-prevádzkovej činnosti 33 zamestnancov, z toho 17 žien

s p o l u 89 zamestnancov, z toho 46 žien

Rozpočtom bol stanovený orientačný ukazovateľ, priemerný prepočítaný evidenčný stav zamestnancov v počte 77 osôb. Rozpočtový opatrením č. 4 zo dňa 14.12.2017 bol priemerný prepočítaný evidenčný stav zvýšený o 5 pracovníkov na 82.

Personálny rozvoj – rok 2017

	VH	VŠ	ÚS	SO	Z	Spolu
Vedúci zamestnanci	0	10	0	0	0	10
Kurátori spolu	0	11*(-2)	3	0	0	14 (-2)
z toho	Prírodné vedy	0	1	0	0	1
	Technické vedy	0	7	3	0	10
	Spoločenské vedy	0	3	0	0	3
Kustódi	0	0	3	0	0	3
Lektori	0	10*(-1)	7*** (-2)	0	0	17(-3)
Dokumentátori	0	0	1	0	0	1
Knihovníci	0	0	1	0	0	1
Reštaurátori	0	0	6	0	0	6
THP	0	5	4	0	0	9
Fotografi	0	0	1	0	0	1
Ostatní	0	2	16	10	4	32
	0	38 (-3)	42 (-2)	10	4	94 (-5)
Počet zamestnancov spolu		35	40	10	4	89
z toho ženy	0	14	25	3	4	46
z toho ZPS	0	2	2	1	1	6

*/ v tom 2 vedúci zamestnanci, / ** v tom 1 kurátor, / *** v tom 2 kustódi

Štruktúra pracovného zaradenia zamestnancov

Vedúca úroveň	Funkcie odborného úseku							Administratíva	Ostatní	Spolu	
	Kurátor	Kustód	Reštaurátor	Dokumentátor	Fotograf	Knihovník	Lektor				
10	14* (-2)	3	6	1	1	1	17** (-3)	9	32	94 (-5)	89
z toho ženy	3	5x (-1)	2	1	1	1	14xx (-2)	7	14	49 (-3)	46
z toho ZPS							2	1	3	6	6
Spolu	53 (-5)							9	32	94 (-5)	89

* v tom 2 vedúci zamestnanci, **v tom 1 kurátor, 2 kustódi,

Kolónka „z toho ženy“ - x v tom 1 vedúca zamestnankyňa, / xx v tom 2 kustódky

Veková štruktúra zamestnancov

	do 20 rokov	21 - 30	31 – 40	41 – 50	51 – 60	nad 60 rokov	S p o l u
	0	5	10	13	26	35	89
z toho ženy	0	4	4	7	14	17	46
z toho ZPS	0	1	0	1	2	2	6

Vekový priemer zamestnancov je **55** rokov, z toho ženy **54** a muži **56** rokov.

Plnenie povinného podielu zamestnania občanov so zdravotným postihnutím

STM za rok 2017 splnilo povinný podiel 3,2 % zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím nad rámec zákona o zamestnanosti.

Pohyb zamestnancov

V priebehu roka 2017 boli z pracovného pomeru uvoľnení jedenásti zamestnanci, prijatých za uvedené obdobie bolo trinásť nových zamestnancov.

Prehľad o uvoľnených zamestnancoch			
Dôvod	Spolu	z toho ženy	z toho ZPS
Dohoda	1	0	0
Výpoveď zo strany zamestnanca	5	1	0
Výpoveď zo strany zamestnávateľa	1	0	0
Zrušenie prac.pomeru v škušobnej dobe	0	0	0
Iné (SD star. dôchodok, ID invalid.dôch. doba určitá)	4	3	0
S p o l u	11	4	0

Prehľad o prijatých zamestnancoch			
Spôsob	spolu	z toho ženy	z toho ZPS
Z Úradu práce	2	2	0
Konkurzy	0	0	0
Iné	11	5	0
S p o l u	13	7	0

- V organizácii bol v roku 2017 týždenný fond pracovného času 37,5 hod. s pružnou pracovnou dobou od 7,00 – 8,00 hod. do 15,00 – 16,00 hod.
- Suma valorizácie za rok 2017 je 21 867 €.
- V hodnotenom období bola v STM umožnená absolventská a odborná prax šiestim študentom na úseku odbornej činnosti a ekonomického úseku.

Profesionálny rast zamestnancov STM bol podporený prostredníctvom účasti na rôznych kurzoch, seminároch, školeniach a pod., ktorých sa zúčastňovali zamestnanci všetkých úsekov.

Názov	Kurz (K) / Školenie (Š) / Seminár (S)	Počet zamestnancov
Elektronické chránky, Ing. Takáč, Bc.Nika	S	2
Ročná mzdová uzávierka Bérešová	Š	1
Aktualizačná odb. príprava technicko PO, Ing. Bedaj	K	1
Odborná príprava BOCL, Ing. Hájek, Ing. Ondreják	Š	2
Preškolenie vodičov služobných vozidiel	Š	11
Obsluha mot. Zadora, Sivec	Š	2
Nové metodické usmernenie EDOS , Ing. Zaracká	S	1
Práca mzdárov, Bérešová	S	1
Elektronické zadávanie zákalek, Ing. Fabová	Š	1
Kurz bezpečnosti, Zdráhal	K	1
Seminár príprava bezpečnostných technikov, Ing. Bedaj	S	1
Školenie zamestnancov STM - BoZP	Š	89
Školenie zamestnancov STM - PO	Š	89

Účasť zamestnancov STM na odborných podujatiach s priamou väzbou na odborné múzejné činnosti je uvedená v časti 3. Ciele organizácie v roku 2017 a prehľad ich plnenia – Vzdelávacia činnosť.

9. HLAVNÉ SKUPINY UŽÍVATEĽOV VÝSTUPOV ORGANIZÁCIE

Hlavné skupiny užívateľov výstupov odborných činností Slovenského technického múzea je možné zaradiť do nasledovných skupín:

Odborná verejnosť

Slovenské technické múzeum vo svojom zbierkovom fonde spravuje hmotnú dokumentáciu vývoja vedy, výroby a techniky. Vo svojej špecializácii venuje pozornosť problematike ochrany nehnuteľných pamiatok súvisiacich s rozvojom aplikácie poznatkov vedy a techniky v praxi. O poznatky a nadobudnuté informácie v tejto oblasti prejavuje pravidelne záujem široké spektrum odbornej verejnosti. Dopytovaná odborná pomoc je poskytovaná najmä formou odborných konzultácií, metodickej pomoci, spracovávaním podkladových materiálov k posudkovej činnosti, ale aj aktívnou účasťou na odborných podujatiach organizovaných inými inštitúciami.

Široká verejnosť

Najpočetnejšiu užívateľskú skupinu tvorí **školská mládež**, ktorá do múzea prichádza cielene a viackrát do roka. Využíva najmä stálu expozičnú ponuku múzea a pravidelnú ponuku tematických kurátorských a lektorských sprievodov k problematike histórie vedy a techniky. Ďalšou skupinou, z ktorej veľkú časť tvoria rodiny s deťmi, sú **individuálni návštevníci**. Táto skupina návštevníkov prichádza do múzea najmä počas víkendov, sviatkov, školských prázdnin. Cielene vyhľadávaná je touto skupinou programová ponuka orientovaná na detského návštevníka a programová ponuka špecializovaných akcií (eventové podujatia, podujatia k rôznym príležitostiam). Dôležitú skupinu užívateľov výstupov STM tvoria **zahraniční návštevníci**. Informácie o aktivitách získava táto skupina prostredníctvom webovej stránky STM, cez partnerské múzeá, prostredníctvom spolupráce, či výmeny zahraničných výstav, alebo náhodne pri prehliadke pamätihodností a atrakcií Košíc, či Bratislavy. Táto skupina navštevuje múzeum cielene v rámci poznávania histórie, kultúry a tradícií Slovenska.

10. ZHODNOTENIE VÝSLEDKOV KONTROL VYKONANÝCH KONTROLNÝMI ORGÁNMI

V priebehu roka 2017 bola kontrolná činnosť vykonaná v oblasti:

Dodržiavanie predpisov v oblasti ochrany majetku štátu pred požiarmi, požiarnej prevencii a o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci

Kontroly vykonával referent BOZP. Celkom bolo v hodnotenom období vykonaných 12 kontrol v objektoch a na pracoviskách STM Hlavná č. 86, č. 88 Košice, Timonova 21 Košice, 2 x v STM-Múzeu letectva Košice, 2 x v NKP Solivar Prešov, v Múzeu J. M. Petzvala Spišská Belá, 2 x v Múzeu kinematografie rodiny Schusterovej Medzev a v Hámri v Medzeve, Kaštieľ Budimír a Múzeum dopravy v Bratislave. Pri týchto kontrolách bolo konštatované, že úlohy v predmetných oblastiach sú priebežne plnené a neboli zistené závažné nedostatky, ani porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov. Zistené drobné nálezy boli bezprostredne počas kontrol odstránené. S jednotlivými odporúčaniami prevenčnej povahy boli dotknutí vedúci zamestnanci, resp. aj zamestnanci príslušným referentom BOZP pri výkone kontroly oboznámení.

Ochrana majetku zvereného do správy STM formou vykonávania inventarizácií a revízií

Na základe príkazu generálneho riaditeľa bolo prostredníctvom ním vymenovanej revíznej komisie v priebehu hodnoteného obdobia nariadené vykonanie fyzickej čiastkovej odbornej revízie zbierky „Letectvo a letecká technika“, „Elektrotechnika“ a riadna fyzická revízia zbierky „Rôzne“.

Revíziami boli zistené nezrovnalosti v zbierkach „Letectvo a letecká technika“ a „Elektrotechnika“, ktoré boli predložené na prejednanie škodovej komisii Slovenského technického múzea; škodový prípad vo veci zbierky Elektrotechnika bol uzatvorený s požiadavkou na náhradu škody voči zodpovednému zamestnancovi, ktorú škodu zamestnanec v zmysle platných právnych predpisov uhradil.

V hodnotenom období bol vydaný príkaz generálneho riaditeľa príslušným zamestnancom na **permanentné priebežné vykonávanie kontroly stavebnotechnického stavu nehnuteľností** a objektov v správe Slovenského technického múzea a na vykonávanie opatrení na odstránenie zistených bezpečnostných rizík vo vzťahu k bezpečnosti osôb a ochrane majetku. Preukázané objektívne zistenia s nárokmi na vyššie finančné krytie nákladov na ich odstránenie sú v zmysle prijatých záverov vedenia vedené ako ekonomické priority.

V súlade s platnými právnymi predpismi bola vykonaná tiež **inventarizácia majetku a záväzkov**, rozdielu majetku a záväzkov Slovenského technického múzea; inventarizačné rozdiely neboli zistené.

V oblasti **vybavovania podnetov občanov** boli v hodnotenom období doručené a prešetrované dve podania; podanie vo veci prevádzky múzea NKP Solivar v Prešove, týkajúce sa realizácie objednaného komerčného (svadobného) fotografovania v objektoch NKP Solivar, ktoré z prevádzkových dôvodov na strane múzea nebolo realizované v celom dohodnutom rozsahu pre nesprístupnenie všetkých interiérov bolo prešetrované v zmysle platných právnych predpisov a vyhodnotené ako opodstatnené, s vrátením zaplateného poplatku a ponukou možnosti náhradného bezodplatného tematického fotografovania. Za účelom odstránenia zisteného nedostatku boli uložené a vykonané príslušné opatrenia v súlade so zákonom č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach a bola tiež vykonaná úprava cenníka so špecifikáciou rozsahu poskytovania predmetnej služby.

Druhé podanie s charakterom odporúčania, sa týkalo žiadosti na prehodnotenie uzatvorenia Múzea J. M. Petzvala v Spišskej Belej počas dní medzi Vianocami a Novým rokom, kedy bolo múzeum uzatvorené z dôvodu zamestnávateľom nariadeného čerpania dovolenky; vedenie múzea prijalo záver, že k uzatvoreniu jednotlivých objektov bude v budúcnosti potrebné pristupovať individuálne, v závislosti na lokalite objektu ako aj na klimatických pomeroch, ktorých nedostatočnosť pre realizáciu zimných športov zvyšuje záujem verejnosti o kultúrne aktivity.

V oblasti vonkajšej kontroly neboli v v hodnotenom období vykonané žiadne kontroly.

11. ZÁVER

STM v roku 2017 vykonávalo všetky základné odborné múzejné činnosti. Úlohy stanovené v Pláne hlavných úloh STM na rok 2017, vychádzajúce jednak z kontraktu uzatvoreného medzi Ministerstvom kultúry SR a STM na rok 2017 a jednak z dlhodobých zámerov a cieľov múzea, boli z väčšej časti realizované. V oblasti budovania zbierkového fondu sa pozitívne prejavili osobitné účelové dotácie na akvizičnú činnosť, vďaka ktorým múzeum mohlo realizovať aj akvizície formou kúpy. Zbierkový fond bol rozšírený o dokumentačne hodnotné predmety nesúce v sebe informácie o vývoji vedy, výroby a techniky a prírastkami boli obohatené takmer všetky zbierky zbierkového fondu múzea.

Zásadnou okolnosťou, ktorá o. i. limituje múzeum aj v spomenutej akvizičnej činnosti, ale rovnako je obmedzením vo všetkých ostatných odborných múzejných činnostiach, je problematické trvalé uloženie zbierkových predmetov v správe STM. Múzeum nedisponuje vlastným veľkokapacitným depozitárom, čo je pre múzeum technického zamerania, t. j. múzeum uchovávajúcce zbierkové predmety špecifické o. i. aj veľkorozmernosťou, zásadné. Opakovane od roku 2009 je Ministerstvu kultúry SR predkladaný zámer vybudovania veľkoplošného depozitára a konzervátorských dielní v pobočke STM-Múzeum letectva

v Košiciach, ktorý by čiastočne riešil problém dlhodobu nevyhovujúcich podmienok v oblasti ochrany zbierkových predmetov, ako pasívnej – odborného uloženia, tak aj aktívnej – realizácie odborného ošetrovania. Žiadosti o prísun financií v odhadovanom objeme 1 900 000 Eur na realizáciu daného zámeru (I. etapa 100 000 Eur: prehodnotenie, aktualizácia a dopracovanie projektovej dokumentácie z r. 2009, adaptácia objektu leteckého hangáru na dočasné premiestnenie zbierky historických vozidiel z objektu určeného na výstavbu depozitára; II. etapa 1 300 000 Eur: stavebné práce, interiérové vybavenie a manipulačná technika; III. etapa 500 000 Eur: technológie monitorovania klimatických podmienok a pohybu zbierkových predmetov; sťahovanie) sú zriaďovateľom opakovane už 10 rokov zamietané. Od roku 2009, kedy bola situácia vyhodnotená ako kritická, kvôli čomu vlastne STM riešilo zámer vybudovania veľkokapacitného depozitára, nadobudlo STM do zbierkového fondu ďalších 1 883 ev. j., čo predstavuje 3 019 kusov zbierkových predmetov. Situáciu výrazne zhoršilo od roku 2012/2013 aj vybudovanie Vedecko-technického centra pre deti a mládež v objekte Košice, Hlavná ul. 90, v ktorom časť priestorov STM využívalo ako depozitáre (tieto boli zrušené, zbierkové predmety vystahované do existujúcich depozitárov, zriadené boli 2 nové depozitáre v administratívnej budove STM, avšak s nevhodnými klimatickými podmienkami, prístupom a dispozičným riešením/podzemie). V roku 2013 bola v STM realizovaná podrobná analýza stavu zabezpečenia trvalého odborného uloženia zbierok, ktorá zhodnotila priestorovú kapacitu, stavebné a iné obmedzenia, skutočné klimatické podmienky, vybavenie mobiliárom, manipulačnou technikou, materiálové zloženie uložených zbierkových predmetov v rámci depozitárov, pasívnu ochranu – vybavenie monitorovacími zariadeniami atď. Na jej základe bol v roku 2014 spracovaný "Návrh optimalizácie odborného trvalého uloženia zbierok v správe Slovenského technického múzea", ktorý ako ideálne riešenie potvrdil výstavbu veľkoplošného depozitára v objekte STM-Múzea letectva. K 31. 12. 2017 využívalo STM pre depozitárne účely priestory v 6 lokalitách – 11 objektoch – spolu 38 depozitárov (miestnosti), konkrétne v Košiciach (3 x, z toho 1 v dlhodobom nájme: halový depozitár "Tlačiarne"), Bratislave, Budimíre, Prešove – Solivare, Spišskej Belej. V danej veci STM hľadá rôzne alternatívy, ale všetky dočasné riešenia sú v konečnom dôsledku ohrozením zbierkových predmetov a neprimeranou a zároveň neadekvátnou záťažou pre odborných pracovníkov poverených správou a ochranou zbierkového fondu.

Pozitívne hodnotíme výsledky v oblasti odborného ošetrovania zbierkových predmetov, kde sa múzeu podarilo výrazne posunúť viacero viacetapových reštaurovaní, najmä vďaka odborne zdatnému personálu. V najbližšej dobe však bude musieť múzeum pristúpiť k obnove technického vybavenia a vôbec pracovných podmienok na konzervátorských a reštaurátorských pracoviskách a zvýšiť podporu personálneho rastu týchto zamestnancov. V oblasti odborného ošetrovania zbierkových predmetov sa ako veľmi prínosná ukazuje spolupráca s vybranými odbornými strednými školami, univerzitami a záujmovými združeniami. Najmä v prípade projektu "Lodné múzeum Ľ. Štúr – Šturec", ktorého cieľom je adaptácia vlečného remorkéru z r. 1937 na lodné múzeum, vrátane komplexnej obnovy danej lode, a ktorý STM realizuje od roku 2014, sa spolupráca so združením odborníkov v oblasti lodiarstva a riečnej dopravy stala doslova záchranou. Náklady na takýto projekt veľmi výrazne presahujú možnosti STM a po podpore I. etapy projektu v roku 2015, už ďalšia etapa nebola Ministerstvom kultúry SR podporená. Práce na projekte sa teda realizujú ako viac-menej dobrovoľnícka činnosť s príležitostnou finančnou podporou fyzických osôb interesujúcich sa o zachovanie technických pamiatok na území mesta Bratislavy. V každom prípade aj "projekt Šturec", teda jeho stagnácia, v konečnom dôsledku výrazne znižuje kredit STM. Aj stagnáciu tohto projektu považujeme za jeden z impulzov pre skoncipovanie otvoreného listu adresovaného ministrovi kultúry SR od skupiny odborníkov zainteresovaných či už na zriadení Múzea dopravy v roku 1999 alebo osôb spolupracujúcich na počiatkoch rozvoji pracoviska. List poukazuje na nedostatočnú podporu STM poskytovanú pre pracovisko STM-Múzeum dopravy v Bratislave. Aj keď podnet obsahuje viacero účelovo skreslených informácií, STM si uvedomuje negatívne dopady dlhodobého podhodnocovania finančných potrieb nielen Múzea dopravy, ale aj ostatných múzeí a vysunutých pracovísk v jeho správe.

Vo veci starostlivosti o nehnuteľné kultúrne pamiatky v správe STM z dôvodu nedostatku financií nenastal žiaden posun. Nízky rozpočet znemožňuje systematickú starostlivosť o tieto objekty, čo sa podpisuje na ich stave. Ide najmä o objekty komplexu NKP Solivar (Četerne, Varňa František, Gápeľ), Hámor v Medzeve, Kaštieľ v Budimíre a objekt Vysokej pece vo Vlachove. V prípade Vysokej pece vo Vlachove bol v roku 2016 využitý projekt ProMonumenta a realizované obhliadky a posúdenie aktuálneho stavu, na čo nadväzujúc bol v mesiaci apríl 2017 STM doručený Certifikát stavu KP a Technická správa o stave TP Huta Karol,

vypracované v rámci Pro Monumenta. Podľa odporúčaní STM prišlo k základným konzervačným prácam v mediach svojich finančných možností.

Pozitívnejšie výsledky však STM dosiahlo v roku 2017 v múzejnej prezentačnej činnosti. Múzeum realizovalo 5 vlastných výstav, z toho 1 príležitostnú panelovú. Zásadným výstupom, na ktorý sa sústredila pozornosť a súčinnosť odborných pracovníkov múzea, bola výstava Čaro bakelitu, vychádzajúca z viacročného vedeckého výskumu v oblasti priemyselného dizajnu. Výstava bola sprístupnená v rámci sprievodného programu k 70. výročiu vzniku STM, v sídle múzea 20. septembra.

K danému výročiu sa sústredila aj odborná metodická činnosť – múzeum v roku 2017 realizovalo trojdňovú odbornú konferenciu s medzinárodnou účasťou, venovanú problematike múzejnej dokumentácie vývoja vedy a techniky a inštitucionálnej ochrany technického kultúrneho dedičstva a v špeciálnom rozsahu aj unikátom v zbierkach dejín techniky v múzeách na Slovensku. Konferencia mala pozitívny ohlas.

V rámci expozičnej činnosti boli realizované reštaurácie a renovácie menšieho rozsahu v prípade viacerých expozícií. Najväčšia pozornosť sa však sústredila na sprístupnenie výsledkov reštaurátorského projektu realizovaného v troch etapách od roku 2014, a to lietadla Messerschmitt Bf-109. Dioráma s dominujúcim reštaurovaným lietadlom Messerschmitt Bf-109 vytvorená ako dominanta záveru expozície Počiatky letectva do roku 1945 v STM-Múzeu letectva v Košiciach pritiahla mnoho záujmu, prevažne pozitívne ohlasy z radov odborne interesujúcej sa verejnosti o históriu letectva a taktiež mnoho návštevníkov do tejto pobočky STM.

Čo sa týka stavu expozícií, po podpore revitalizácie a modernizácie expozícií starších ako 10 rokov v rámci Stratégie rozvoja múzeí a galérií, kde pre STM bola podporená revitalizácia v rokoch 2008 – 2013 v prípade 12 expozícií (5 nových a 7 reštaurácií), neboli ďalšie zámery STM v tejto oblasti už podporené. Ako zastarané a opotrebované a vo viacerých prípadoch už aj pre návštevníkov nebezpečné si zásahy vyžadujú najmä expozície Písacích strojov, Elektrotechniky a Fyziky v sídelnej budove na Hlavnej ul. v Košiciach, expozícia historických hodín v Kaštieli Budimír, ktoré boli sprístupnené v 90. rokoch. Negatívom je tiež odsúvanie dobudovania expozičného celku v STM-Múzeu letectva, konkrétne tematicky zásadnej expozície o československom letectve. Modernizáciu si tiež vyžadujú expozície v STM-Múzeu dopravy v Bratislave. Negatívom je tiež nedoriešenie vybavenia, a tým pádom využiteľnosti rekonštruovaného objektu Sklad soli v NKP Solivar. Nepodporenie realizácie expozície zameranej na ťažbu, spracovanie a skladovanie soli v Solivare, ktorá má byť situovaná v tzv. komorách rekonštruovaného objektu Sklad soli, zatiaľ múzeum dočasne rieši inštaláciou krátkodobých výstav.

STM sa po viacročnom útlme postupne vracia k prezentácii aj v priestoroch iných múzeí formou putovných výstav. V roku 2017 sme sa prezentovali do mesiaca marec v Českej republike výstavou Technické kreslenie, výstavou 12 Patróni – ochrancovia vedy, techniky a remesiel a súbornou výstavou kurátorských prezentácií pod názvom Objavy a vynálezy I. sme vývoj vedy a techniky prezentovali v Banskej Štiavnici, Levoči, Snine a Zvolene.

V oblasti práce s návštevníkmi bol rozpracovaný Pilotný projekt múzejnej pedagogiky v STM. Múzeum hľadá spôsoby pritiahnutia záujmu mládeže (mimo organizovaných skupín) o múzejnú prezentáciu histórie vedy a techniky. Záujem verejnosti o expozície, výstavy a sprievodné podujatia STM a jeho pobočiek je adekvátny ponuke a návštevnosť nevykazuje veľké výkyvy.

Z hodnotenia dosiahnutých ekonomických výsledkov možno konštatovať, že plnenie kontraktu na bežné výdavky z prostriedkov štátneho rozpočtu je plnené na 119,88 %. Schválený kontrakt v objeme 988 348 € bol po rozpočtových opatreniach upravený na 1 139 870 €. Čerpaný bol vo výške 1 139 870 €.

Kontrahované výdavky vo výške 986 348 € na výkon základných odborných činností podľa zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty boli čerpané vo výške 1 137 870 €, čo je plnenie na 115,40 %.

Kontrahované výdavky vo výške 2 000 € na vedecko-výskumnú činnosť boli čerpané v plnej výške 2 000 € .

Rozpočtované vlastné výnosy v kontrakte vo výške 170 000 € boli čerpané v objeme 255 049 €. Na oblasť tvorby vlastných výnosov zo vstupného v roku 2017 vplývalo aj rozhodnutie Ministerstva kultúry SR o voľnom vstupe návštevníkov v prvé nedele v mesiaci aj v roku 2017, s negatívnym odhadovaným vplyvom v objeme 49 860 €.

V celkovom hospodárskom výsledku vykazuje Slovenské technické múzeum stratu vo výške 6 336 €, pri výnosoch celkom 1 826 014 € a čerpaných nákladoch v objeme 1 832 350 €, čo je zhoršenie hospodárskeho výsledku oproti roku 2016, kedy sme vykázali zisk 28 672 €.

Negatívny vplyv na celkovú finančnú situáciu mal poddimenzovaný rozpočet STM. Transfer zo štátneho rozpočtu v kategórii osobných nákladov, a to aj v nadväznosti na vybudovanie VTC pre deti a mládež v roku 2013, otvorenie NKP Skladu soli Solivaru Prešov v decembri 2015. Mzdové náklady – 3 pracovníci VTC, 8 pracovníkov Sklad soli Solivar Prešov nepokrýva tento nárast, načo sme zriaďovateľa opakovane upozornili. Kontraktom č. MK 4859/2017-341/17190 na rok 2018 bol rozpočet navýšený o udržateľnosť vyššie spomínaných projektov, čo bude mať pozitívny dopad na pokrytie mzdových nákladov. Rovnako v kategórii 630 Tovary a služby a ďalšie súvisiace náklady v roku 2017 neboli dostatočne vykryté navýšením kontraktu oproti roku 2016.

V návrhu východísk štátneho rozpočtu na roky 2017 – 2019 STM vyšpecifikovalo nevykryté potreby na rok 2017 v požadovanom objeme 160 459 €. V tom je zahrnutá aj kategória Tovary a služby, kde dochádza medziročne k nárastu nákladov, a to tak v súvislosti s rekonštrukciou a otvorením Skladu soli v Solivare Prešov, ako aj rozsiahlym majetkom, ktorý STM spravuje. Viacero objektov je v nevyhovujúcom, niektoré až v havarijnom stave. Na hranici životnosti je aj výmeníková stanica tepla OST. Je poruchová, náhradné diely sa už nevyrábajú a v prípade neriešenia jej výmeny hrozí reálne riziko nutnosti zatvorenia celého sídla Slovenského technického múzea na Hlavnej 88 v Košiciach. Riešenie tohto problému je odsúvané pre nedostatok finančných prostriedkov. STM požiadalo zriaďovateľa v rámci prioritných projektov na rok 2018 o pridelenie finančných prostriedkov na jej výmenu.

Problémom je aj fyzicky a morálne opotrebovaná výpočtová technika, kde väčšina je staršia ako 10 rokov so softwérom, ktorý už nespĺňa ani kritériá na bezpečnosť. K čiastočnej výmene výpočtovej techniky pristúpime v roku 2018. Táto výmena bude financovaná z časti prostriedkov pridelených STM z Rozpočtového opatrenia č. 5, schváleného Ministerstvom kultúry SR dňa 18. 12. 2017.

Vedenie STM úspešne hľadá spôsoby ako znížiť náklady a zvýšiť príjmy. Celkové nevykryté potreby sú však rádovo vyššie ako prínosy z racionalizačných opatrení a zvýšenia vlastných príjmov.

Výška priemernej mzdy na pracovníka dosiahla v Slovenskom technickom múzeu k 31. 12. 2017 úroveň vo výške 746,70 €, čo je napriek nárastu oproti roku 2016 stále hlboko pod priemer v porovnaní s priemernou mzdou v rámci Slovenskej republiky.

V Košiciach, dňa 21. 2. 2018.

Predkladá:

Ing. Eugen Labanič
generálny riaditeľ STM